46ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 564 Ն. ՇՈՒՐՋ, — ՓԵՏՐ. 28/13 ՄԱՐՏ 1903 — ՈՒՐԲԱԹ — 1320 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 14 — 28 ՇՈՒՊԱԹ 1318

JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUMÉI-EFKIAR
38, Grand' Rue de la S-Porte, 38
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գաղթ Ալի փողոց, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւնները ետ չեն տրուիր։

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افكار
ارمنیجه یومی وسیاسی غزته‌در
صاحب امتیازی : اوحانس فرید
اداره خانه‌سی : باب عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղ.	50 ղ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	13 ֆ.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ տողին համար, տողը 5 ղրուշ.
Մէկ տողէն աւելի ծանուցմանց համար Տնօրէնը կը պայմանաւորէ։

10 ՓԱՐԱ — "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՄԵՐ ԳՐԱԿԱՆ ՆՈՐ ԹԵՐԹՕՆԸ

ԷՄԻԼ ԶՕԼԱՅԻ

ամէնէն մաչելի եւ հետաքրքրաշարժ մէկ վէպը,

ԹԵՐԷԶ ՌԱՔԷՆ

ԱՌԱՋԻԿԱՅ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻԷՆ

սկսեալ, իբր թերթօն պիտի հրատարակուի ՄԱՆԶՈՒՄԷի մէջ, խիստ պարզ եւ սահուն աշխարհաբարով մը։

ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ՀԻՆ ԽՆԴԻՐԸ

Մեր մէջ լրագիր կարդացող և Պատրիարքարանի գործերովը քիչ շատ հետաքրքրուող բոլոր անձերը գիտեն այսօր թէ ամուսնալուծական խնդիր մը գոյութիւն ունի հիմա մեր մէջ։ Աւելի ճիշդը խօսած ըլլալու և ամէնէն կենսական պարագան նկատի առնելու համար, պէտք էր ըսել իրենց ամուսիններուն պանդխտութեան պատճառով գաւառներուն մէջ լքուած կիներու խնդիր մը ունինք հիմա մենք, այսինքն ունինք քոյրեր՝ ունինք հայ կիներ՝ գաւառներու մէջ՝ որոնց էրիկները տարիներէ ի վեր ձգած գացած են, երեսի վրայ թողած են իրենց ամուսինները և ո՛չ նիւթական օգնութիւն մը ո՛չ բարոյական խրախուսական երկտող մը կ'ուղղեն անոնց՝ զորս իրենց սիրականները ընդունած և դաւանած են ատեն։

Պատճառները՝ ի՛նչ կ'ուզեն ըլլան. բայց այդ պատճառները պէտք չէ նսեմ պատճառ ըլլան որ հիմա այն խեղճ կիներն ալ դժբախտութիւններուն ամէնէն սոսկալիները ունենան իրենց բաժին։

Ասկից քանական ամիսներ մը առաջ էր, Մուշի Տեղապահ Պէհրիկեան Խոսրով վարդապետը ընդարձակ յօդուածով մը ու լքուած կիներէն մէկ քանիններուն կողմէ գրուած աղերսագիրը պատճենագիրով մը երկար բացատրութիւններ տուաւ այս խնդրին շուրջ «Բիւզանդիոն»ի մէջ։ Այն ատեն,— որովհետեւ չո՛ր յուզիչ ու խռովիչ էին ատոնք երկուքն ալ, թէ՛ վարդապետին յօդուածը և թէ կիներուն խնդրանքը,— այն ատեն, դեռ մէկ քանի ամիս առաջ, մեծ յուզում մը առաջ եկաւ, այս՛ ընկերային ու բարոյական կարեւոր գործին շուրջ։ Բոլոր լրագիրները իրար անցան հաւասարապէս. ոմանք, յօդուածագիրներ, բողոքարկուի դիրքեր առանձնեցին, հեղինակաւոր անձեր իսկ վճռել սկսան, սկսան լուծում մը պահանջել իրենց ամուսիններէն լքուած գաւառի այն թշուառ կիներուն հանելուկին. Թո՛ղ թէ միակ թերթ մը հարուածեց զատ ամէնուն։ Պատրիարքարա՛նը ընգամ, ա՛լ փորձեց վերջապէս ձեռնարկ մը ընել և ազատել այն խեղճերը որոնք անօթի և անմխիթար,— անմխիթար՝ ամուսնական տեսակէտներով,— կը տուայտին, ամուսնական լուծին տակ սպառնալով։

Ու խեղճ ալ անձերը հրճուեցան։

Բայց ահա՛ լռութիւնը նորէն ծանրացաւ մը։

Նամակ մը գրուեցաւ Ն. Ս. Օծութեան Կաթողիկոսին, անկէ վերջնական կարգադրութիւն մը խնդրելու համար։ Պատրիարքարանի գործունէութիւնը մինչեւ հոս հասաւ։

Բայց ասկից ետքը։

Լռութի՜ւն միայն. ա՛լ մոռացում։

Ի՞նչ եղաւ Պատրիարքարանէն գրուած նամակին արդիւնքը. ի՞նչ պիտի ըլլայ վերջապէս վիճակը իրենց ամուսիններէն լքուած այն բազմաթիւ կիներուն. Կաթողիկոսը պատասխանե՞ց, ի՞նչ պատասխանեց, պիտի պատասխանէ՞. ամուսնալուծութի՞ւն պիտի ըլլայ, պիտի չըլլա՞յ. ի՞նչ, ի՞նչ, բան մը, խօսք մը, խոստում մը, կարգադրութիւն մը չեղա՞ւ վերջապէս...

Բայց սոսկալի՛ է աս.

Լռութիւն միայն.

Ու այն կիները, թո՛ղ տանջուին անդին հեռու իրենց ամուսիններէն, թող թողուին ուզածնուն չափ, թէ իրենց ամուսինները ձգած են զիրենք, թէ հաց չունին, թէ ամուսնի պաշտպանութիւն չունին, թէ զիրենք սիրող մը չունին, թէ զուրկ մնացած են գգուանքներէ։

Լքուած կիներու այս կենսական հարցին մէջ, ալ անտանելի համբերութիւն մը կրնայ վնաս ըլլալ՝ փոխանակ կեանքի։ Երեսի վրայ ձգուած կիները կրնան դժբախտ ըլլալ, թշուառ՝ մահ մըն է անշուշտ. բայց աւելի աւելի բան մըն ալ կրնայ ըլլալ, կրնայ ըլլալ որ այն կիները անբարոյականութեան գոգը աղաստանին իրենց բազմատեսակ պէտքերը գոհացնելու համար։ Դրականը ու իրականը պէտք է խորհիլ ամէն բանէ առաջ։ Երկնայնութիւնը ու կրօնական անբիծ անմեղ սրբութիւնները երկրի վրայ շատ տեղ չունին, ո՛չ ալ կարող են ապրիլ մարդերուն մէջ ազատօրէն։ Բայց ասոնք գրուեցան տասնին, ամէնքս ալ գրեցինք, ամէնքս ալ հասկցանք, ինչպէս ըսի։ Պատրիարքարանն ալ համակրեց զանուեցաւ այս ամէնուն և սակայն ամէնքը եղան «Ջուր ջօնք անօգուտ վատնած» պարզապէս։

Հիմա, ահաւասիկ և այսքան չուշ, լռութիւնը տիրեց։

Բարոյական խեղճութեան տարիքն մըն է աս ամուսնական հարցը, որուն արդէն լո՛ւլ պէտք է բացորոշակապէս, ու լուծէն եւ դարմանիլ պահանջուած սակայն։

Ընտանեկան կեանքի նախանձախնդիր անձեր պէտք է պահանջեն որ չմոռցուի, չթողուի բողոքը իրենց ամուսիններէն լքուած անօթի և անտէր կիներուն, անոնց չաւնուի յուսով վարդապետին աղերսական դիմումը։

Ու եթէ Կաթողիկոսին համաձայնութեան պատճառաւ, կամ քարտուղար վարդապետին ծուլութեան պատճառաւ, կամ Թղթատար շոգենաւին Սեւ ծովու մէջ խորտակուելուն պատճառաւ, կամ նամակին կորսուելուն պատճառաւ, կամ պատճառաւ մը վերջապէս պատասխան մը չհասնի Պատրիարքարան, ամուսնական այս խնդրին շուրջ, կը կարծե՞մ թէ պէտք չէ որ ամբողջութեամբ ըլլանք պ՛նդրան անխիղճ որ տեկալին մենք ալ համբերենք, միւսներուն ալ համբերութիւն քարոզենք։

Ասիկա բարոյական տեսակէտով մանաւանդ շատ վնասակար կրնայ ըլլալ մեր ընտանեկան ու ընկերային կեանքին։

ԲԱՐՍԵՂ ՇԱՀՊԱԶ

ՕՐՈՒԱՆ ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ցաւ կը զգանք, երբ լրագիրներու մէջ կը կարդանք Պոլսոյ առեւտրական հրապարակին իրարու յաջորդող սնանկութիւնները, առեւտրական խարդախութիւնները։ Եթէ կ'ուզէք գաղել առեւտրական տագնապին վիճակը, չափել անոր խորութիւնը, ակնարկ մը նետեցէք այն պանդոյր գործունէութեան վրայ, որ ամէն կողմէ կը ցուցուի այդ կացութեան առաջքը առնելու համար։ Մասնաւոր անհատներ և բոլոր ճարտարագործ կեդրոններու ներկայացուցիչները այս պահուս կ'աշխատին կամ զբաղած են միջոց մը գտնելու, դարման մը խորհելու։

Պիտի յաջողի՞ն արդեօք։ Կարելի չէ գուշակութիւն մը ընել այդ մասին. բայց գոնէ կրնանք գաղափար մը տանել երբ աչքէ անցնենք այն ըսի ըսաները, որոնք օրը օրին հրատարակուեցան թերթերուն մէջ։

Կարեւորներէն սկսելով կարգաւ թուենք։ Նախ, ըսին թէ, պելճիական, աւստրիական, իտալական, ռուսական են. են.ի առեւտրական սենեկի ներկայացուցիչներէ բաղկացած յանձնախումբ մը պիտի խորհի Պոլսոյ խարդախ սնանկութեանց առաջքը առնել, անոր համար որ Եւրոպացի գործարանատէրեր են մեծ մասամբ այս սնանկութիւններէ վնասուողները։

Ուրիշ մը, որ կ'երեւայ թէ սեղանաւոր մըն է, կ'ըսէ թէ այդ սնանկութիւններէն վնասուողը սեղանաւորներն են, որովհետեւ անոնք տարեկան հարիւրին 12 տոկոս մը կ'առնեն (եւրոպական տոկոսին քառապատիկը), իսկ գործարանատէրերը իրենց ծախած ապրանքներէն հարիւրին 10, 20 և մինչեւ իսկ հարիւրին 30 կը շահին, և եթէ երկու երեք անգամ գործեն սնանկին հետ, իրենց ըրած ամբողջ վարկը կը շահին, (գեղեցի՛կ վարկ)։

Մանչէսթրցի մը կ'ըսէ թէ անգլիական ապրանք ծախողները կը շահին, չեն սնանկանար և ով որ իտալական և աւստրիական ապրանքներ ծախէ՝ կը վնասէ ու կը սնանկանայ և ասոր իբր ապացոյց կը հարցնէ թէ մեր մէջէն այդ իտալական և աւստրիական ապրանքները ծախողներէն ո՞վ սնանկանալով հարստացած չէ։

Եթէ ստոյգ են այս ըսուածները, յայտ մը չգինենք օտար գործարանատէրերու ներկայացուցիչներուն աշխատութեան վրայ, որովհետեւ իրենց ներկայացուցած գործարանները Պոլսոյ հետ ըրած առեւտուրէն — սնանկութիւններ ու առեւտրական խարդախութիւնները ամբողջ հաշուելով,— իրենք անհամեմատ շահած են, այնպէս որ կը վախցուի թէ մի գուցէ սնանկները որ մը ելլեն, անոնցմէ հաշիւ պահանջեն ու ետ դրամ ալ առնեն։

Բայց ասոնք «ըսի ըսաւ»ներ են, անցնինք քանաւոր առաջարկութեանց։

Վաճառական մը կ'առաջարկէ որ մեր առեւտրական ատեանները փոխուին կամ գոնէ անոր մէկ մասը, և իտալական օրէնքներու համաձայն հարիւրին 33 պարտուց չվճարող սնանկը խարդախ նկատուի և ծանր պատժով մը պատժուի։

Այս միջոցը խիստ հաճարեղ գտած են ոմանք և Թերեւս Թելադրուին առաջարկել որ մեր առեւտրական օրէնքները բոլորովին իտալական նմանցուին։ Արդարեւ եւրոպական առեւտրական օրինագրքերուն մէջ իտալականը է՛ն նոր խմբագրուած և բարեփոխուածն է։ Բայց չաճապարենք, այդ առաջարկութեանց վրայ աւելի կատարեալ գաղափար մը կազմելու համար, դիմենք նոյն իսկ աղբիւրին։ Առնենք իտալական օրինագիրքը, բանանք սնանկութեան (Գ.) գլուխը, աչքէ անցնենք անոր 683էն 914 յօդուածները ու չպիտի գտնենք օրինական այդպիսի տրամադրութիւն մը։ Ժամերով, գուցէ օրերով պիտի թղթատենք այդ գիրքը եթէ չգայ միտքերնիս Մոլիէռի dans son chapitre des chapeaux «Իր գլխարկին գլուխին մէջ» խօսքը՝ որ, ինչպէս գիտէք, պատասխանն է փաստաբաններուն, երբ իրենց պաշտպանած դատին համար օրէնք մը կը հնարեն ու դատաւորը անոնց կը հարցնէ այդ օրէնքին օրինագրքին ո՛ր գլխուն մէջ ըլլալը։

Կ'երեւայ թէ անվաւեր ու անհիմն են Պոլսոյ, ինչի թէ օտար, գործի մարդոց ըսածները ու ըրածները և մեր հրապարակին արդի վիճակին ճշմարիտ սահմանը և ազդու դարմանը աւելի ձեռնհասներէ պէտք է որ սպասենք։

Բարեբաղդաբար իր տրամադրութեան տակ ունինք Լոնտոնի մէջ մեծ ազդեցութիւն ու դրամական շրջանակներու մէջ մեծ շրջաբերութիւն ունեցող թերթ մը «Ֆայնէնշըլ Թայմզ» որ «Սնանկութիւնները Թուրքիոյ առեւտրական հրապարակին վրայ» խորագրին տակ՝ Պոլսոյ առեւտրական բարոյականին վիճակին վրայ Պոլսոյ թղթակցէն լուսաբանուելով կը գրէ։

«Պոլսոյ մէջ առեւտրական կարեւոր տուներու յաջորդաբար սնանկութիւնը անհնպատ տպաւորութիւն ըրած է հրապարակին վրայ.— սնանկութիւնները Պոլսոյ մէջ հարստանալու ապահով միջոց նկատուած են շահամոլներու կողմէ.— մեծ մասամբ հայ կալուածատէրեր, սնանկութենէն անմիջապէս առաջ,— իրենց ընդարձակ կալուածներն ուրիշներու վրայ դարձուցած են, պահանջատէրերուն գրաւումէն զանոնք ապահովելու համար են. են.»։

Առեւտրական մեծ ու ազդեցիկ թերթին, այդ անչափ չափազանցութիւնները դատելու համար բաւական է Պոլսոյ հրապարակին վրայ ակնարկ մը նետել և կամ հարցնել իրրովի թէ որո՞նք են Պոլսոյ առեւտրական կարեւոր տուները, և անոնցմէ քանի՞նը արդեօք յաջորդաբար այս օրերս սնանկացած են, թէ որո՞նք են Թուրքիոյ մէջ այն հարուստները, որոնք սնանկութեամբ հարստացած ըլլան և թէ որո՞նք են մեծ մասամբ այն հայ ընդարձակ կալուածատէրերը, սնանկ վաճառականները, որոնք իրենց պահանջատէրերը գրաւումէն ապահովելու համար իրենց գոյքը ուրիշի վրայ դարձուցած են։

Եթէ այս օրերս պատահած քանի մը սնանկութիւնները,— որոնք արդարեւ պատուաբեր չեն,— առիթ տուած են մեծ թերթին այդ խիստ կարեւոր յօդուածին, յօդուածագիրը պէտք էր գիտնալ թէ մասնաւոր և անհատական քանի մը դէպքեր չեն կրնար ընդհանուր տեսութեանց հիմ մը ըլլալ և չեն զօրեր Թուրքիոյ առեւտրական բարոյականին վրայ վճիռներ արձակել տալու։ Առեւտրական խնդրոց մէջ և Թուրքիոյ տնտեսական ու բարոյական վիճակին աւելի մօտէն տեղեակ թերթ մը «Թրնօթոնթըլնօգլէր Հանտէլսպլաթ» Թուրքիոյ վաճառականաց բարոյականին մասին իր անցեալ թիւերէ մէկուն մէջ հետեւեալը գրած է.— «Պոլսոյ առաջնակարգ գործակալներուն հետ համամիտ կը յայտնենք թէ Պոլսոյ գործնական բարոյականը, ընդհանուր առմամբ, ճշտապահ է Եւրոպայի գործնական բարոյականին և թէ Պէրլինի, Համպուրկի, Վիէննայի են.ի մէջ անպատիւ գործեր ալ աւելի կ'ըլլան, եթէ հոն պատժական օրինաց տրամադրութիւնք և գործադրութիւնք աւելի խիստ չըլլան»։ Ասկէ զատ կ'երեւայ թէ Լոնտոնի թերթը չի յիշեր այն յաջորդական սնանկութիւնները որոնք Եւրոպայի մէջ պատահած են, մանաւանդ Անգլիա ու Ամերիկա, և ամբողջ տնտեսական աշխարհը ցնցած են։ Պոլսոյ հրապարակին գործառնութիւնները սահմանափակ են, բայց էն տնտեսական տագնապալից շրջաններուն մէջ, բաղդատաբար, շատ անհամեմատելի սնանկութիւններ պատահած են որոնք միջբոլոր անգամ չեն կրնար նկատուիլ եւրոպական այն տագնապներուն քով, որոնց վրայ գաղափար մը տալու համար, հարկ կը համարինք գլխաւորները դնել։

1763 ին 77 սնանկութիւն Ամսթերտամ բաց՝ 250 միլ. ֆր.
1799 » 82 սնանկութիւն Համպուրկ բաց՝ 50 միլ. ֆր.
1799 » բազմաթիւ սնանկութիւն Լիվըրբուլ ու Անգլիոյ խորհրդարանը կը միջամտէ և 500,000 անգլ. ոսկիի օգնութիւն մը կ'ըլլայ։
1814 » 240 պանքաներ իրենց վճարումները կը դադրեցնեն.
1825 » խոշոր սնանկութիւններ ի Մանչէսթր.
1831 » բազմաթիւ անգլիական սնանկութիւններ ի Կալկաթա 375 միլիոն ֆր. բաց.
1837 » ընդհանուր տագնապ Ամերիկա.
1839 » 92 ընկերութիւններ կը սնանկանան ի Բարիզ 150 միլիոն ֆր. բաց.
1844 » տագնապ Անգլիա, որով կը ստիպուի Անգլիոյ պանքան իր կանոնագրութիւնը բարեփոխել.
1847 » խոշոր սնանկութիւններ Անգլիա 500 միլ. ֆր. բացով.
1857 » 7200 սնանկութիւններ Ամերիկա 3 միլիառ ֆր. բացով.

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ

ՔԱՍԻՄ — 79

ԱՆՉՈՒՌ ՀԱՆԳՈՅՑ ՄԸ

ՎԷՊ

Տեղական-ընտանեկան կեանքէ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Զ.

Սարգիսի (*) մտահոգութիւնը չափ սահման չունէր Մելինէի անմխիթար կացութեան հանդէպ. խեղճ մարդը անակնկալ նամակին աղջկան վրայ ըրած սոսկալի տպաւորութիւնը տեսնելով շուարած մնացած էր։ Ամէն բանէ առաջ առողջութեանը խանգարելէն կը վախնար քեռորդիին, զոր հազիւ յաջողած էր կազդուրիչ վիճակի մը հասցնել Կ. Պոլսոյ մէջ։ Բանի՛ ժամերը անցնէին, նամակին պարունակութիւնը նոյն համեմատութեամբ իր սուր ազդեցութիւնը կը կրկնապատկէր, որուն տակ ամէնէն աններեւակայելի ձեւերն ու դէմքերը կ'առնէր մանկամարդ աղջիկը, մերթ խօսելով, մերթ մտածելով և մերթ ալ կռուփները աններեւոյթ հակառակորդներու սպառնալով։ Մխիթարութիւն, սփոփանք, դարձուածք, ասոնց և ոչ մէկը ազդեցութիւն կ'ընէր. Սարգիսի խօսքերուն ուշադրութիւն իսկ չէր դարձներ Մելինէ, այնչափ անձնատուր եղած էր յուզումներուն։

Քեռորդիին այս անօրինակ վարմունքէն պարզապէս վախնալ սկսաւ Սարգիս, կարծելով որ մտքին խանգարումի մը ենթարկուելու նախաքայլն էր ան։ Խեղճ մարդուն խելքը դադրած էր գործելէ, ի՛նչ ընէր, ո՞ւր երթար, մինակ գլխուն ի՛նչ կարգադրութիւն ընէր։ Ամէնէն առաջ բժիշկ մը հրաւիրելը անհրաժեշտ նկատելով, երբ դուրս ելլել կը պատրաստուէր ծառան ղրկելու, Պետրոս իր համակրելի դէմքով ներս մտաւ սենեակէն։ Երիտասարդը օրիորդին ու մօրեղբօրը միջեւ պարզուած շփոթ տեսարանին չկրցաւ նշանակութիւն տալ. ամէն այցելութեանը՝ ուրախ զուարթ տեսած էր ասոնց երկուքն ալ, ուստի բոլորովին շլացած՝ կանգ առաւ սեմին վրայ. ոչ ներս մտնելու համարձակութիւն ունէր, ոչ ալ ետ երթալը կրնար պատշաճեցնել։

Սարգիս իր անյոյս կացութեան մէջ Պետրոսի նման բարեկամի մը այցելութիւնը նախախնամութեան մէկ հոգածութիւնը նկատելով,

—Ինչո՞ւ տասամեցաք Պետրոս էֆէնտի, ըսաւ, վեր չի հրամմէ՞ք։

Մելինէ ալ աչքը նորեկին ուղղեց, զոր գլխովը բարեւելով ներս հրաւիրեց։

Երիտասարդը որ սովորաբար շաբաթը մէկ քանի անգամ կ'այցելէր և բաւականէն աւելի մտերմացած էր, անակնկալ աղէտի մը գոյութիւնը գուշակելով՝ լուռ ու անխօս նստաւ թիկնաթոռի մը վրայ։

Վայրկեանի մը չափ տիրեց այս խորհրդաւոր լռութիւնը սենեակին մէջ։

Ներկաներէն և ոչ մէկը կը փորձէր լռութիւնը խզելու։

Պետրոս վերջապէս պատկառոտ ձեւով մը նայեցաւ օրիորդին երեսը ու վերջ տալու համար այս հեղձուցիչ տեսարանին,

—Ներեցէ՛ք օրիորդ, ըսաւ, տրտմաշար կացութեան մը մէջ կը գտնեմ զձեզ այսօր, և մինչեւ ցարդ ինձ նկատմամբ ձեր ցոյց տուած ներողամտութենէն քաջալերուելով կը համարձակիմ պատճառը հարցնել։

—Ոչինչ, պատասխանեց Մելինէ կտրուկ ձեւով մը։

—Պէտք է վստահ ըլլաք օրիորդ, յարեց Պետրոս, հետաքրքրութիւնը չէ որ կը մղէ զիս, ձեր տառապանքին պատճառը հարցնելու, կրնայ ըլլալ որ իմ ծառայութեանս պէտք ունենաք և ինչ որ յուսահատական կը նկատուի ձեր կողմէ, ուրիշներու համար շատ դիւրին կրնայ ըլլալ կտրուկ կարգադրութիւն մը ընել անոր նկատմամբ։

Մելինէ սիրտ չունէր պատասխանելու, աշխարհք մութ կ'երեւար աչքին։ Պետրոս սակայն չէր ուզեր առանց առիթէ մը չօգտուիլ, ինչ որ միջոց պիտի տար իրեն նոր ծառայութիւնով մը աւելի եւս ամրապնդելու իրենց մտերմութիւնը։

Երիտասարդը արդէն առաջին տեսակցութենէն իսկ ծրագիր մը շինած էր մտքին մէջ Օր. Շարամովի նկատմամբ, որուն հաճելի ըլլալ ու ամէնէն դժուար պարագաներու մէջ իսկ կատարեալ անձնուիրութիւն ցուցնել էր ամբողջ դիտումը։ Բախտին մէկ բացառիկ շնորհն էր՝ հանդիպումը այս մեծահարուստ աղջկան որ իր անսպառ դրամներով կրնար գոհացնել տալ Պետրոսին անոր դպրոցական շրջանէն իսկ երազած ճոխ կեանք ու հրապուրիչ ապագան ունենալով իր ոսկիներուն դէզին տակ։ Հետեւաբար երբ ծառայելու և անձնուիրութիւն ցոյց տալու առիթ մը կը ներկայանար, զայն օգտակարապէս իր նպատակին գործածելու դիտումով երիտասարդը սկսաւ անուղղակի հարցումներ ուղղել Օր. Շարամովի, մտերմական հոգածութեամբ մը։

Աղջիկը միշտ խուսափողական ձեւով կարճ պատասխաններ կուտար, բայց Պետրոս քիչ մը ուշադրութիւն ընելով, նամակ մը տեսաւ անոր առջեւ ու սաստիկ յուզուեցաւ։ Ալ տարակուսութիւն չէր վերցներ, այս նամակն էր օրիորդին յուսահատ տխրութեան պատճառը, բայց ո՞ւրկէ եկած էր։ Արդեօք մայրաքաղաքէ՞ս ղրկուած էր թէ ուրիշ քաղաքէ եկած էր այն թուղթի կտորը որ կը կենար աղջկան քով։ Ա՛խ, կեանքէն տարի մը կուտար Պետրոս սիրայօժար՝ հասկնալու համար աս պարագան։ Ալ հիմա Մելինէի տխրութիւնը մոռցած՝ իր վրայ կը խորհէր։ Ինք այնպէս կը կարծէր որ Օր. Շարամով իրմէ ուրիշ մէկուն հետ յարաբերութիւն չէր հաստատած Պոլսոյ մէջ և թէ ո՛ և է մէկը չէր ճանչնար, արդ՝ եթէ մայրաքաղաքէս ղրկուած էր այս նամակը, ուրեմն ամբողջին ենթադրութիւններն ու ծրագիրները ջուրը կ'իյնային, քանի որ ուրիշներ նամակ գրելու աստիճան մտերմացած պէտք է ըլլային իր անմատչելի կարծած աղջկան հետ։ Օր. Շարամովի կացութիւնը մանաւանդ՝ ծայր աստիճան յուսահատութիւն կը պատկերացնէր, սիրուած նշանածէ մը լքուած աղջկան յուսահատութիւնը, աս պարագան աւելի եւս մահացու էր Պետրոսին։

Սովորական խօսակցութիւններու պահուն շարունակ այս հանելուկը լուծելու կ'զբաղէր երիտասարդ հիւրը որ պատրուակով մը օրիորդին մօտենալով՝ աչքին ծայրով անյագօրէն դիտեց նամակը որուն վրայի Ռուսական նամակադրոշմն ու ռուսերէն գիրը տեսնելով հասկցաւ որ Պոլիսէն չէր նամակը, հետեւաբար քիչ մը սփոփուեցաւ, միեւնոյն ժամանակ միտքը տանջելով թէ, արդեօք իր ծննդավայրը նշանա՞ծ մը ունի օրիորդը և անկէ մերժողական պատասխա՞ն մը ստացած է։

Ա՛խ, եթէ այնպէս ըլլար, մահացու ըսել էր Պետրոսին համար, որ հիմակուընէ իսկ ապագայ ամուսինը նկատած էր ինքզինք Օր. Շարամովի ու այն երազով կ'օրօրուէր։

(Շարունակելի)

(*) Վերապատմելու հայ մը սպրդած է առջի օրուան 77 թիւ թերթօնին մէջ՝ որ թարգիչէ մը 'անուշադրութենէն' և Վրացին նամակին տակ 1844 թուականը գրուած է, փոխանակ 18** ըլլալու։

1866ին մեծ սնանկութիւններ Անգլիա 2½ միլիոն Ֆր. բացով.
1869 » մեծ սնանկութիւններ Ամերիկա.

Վերջապէս 1873 Վիեննայի, Պերլինի, 1882ին Բարիզի, 1883ին Պօսթօնի, 1884ին Նիւ Եորքի, 1889ին Բարիզի, 1890ին Անգլիոյ տագնապներն ու սնանկութիւնները, որոնք անզուսպ և անհաշիւ չահագիտութեանց արդիւնք են և տխատքեր եղած են ամբողջ տնտեսական աշխարհին։

Աւելորդ է ըսել թէ որքան անխիղճ չափազանցութիւններ են, մեր Պոլսոյ հրապարակին վերագրուածները ու անտեղի են այն առաջարկութիւնները որոնք ասկէ անկէ կ՚ըլլան և որ տխրող օրէնքին որքան անտեղեակ ըլլալնին կը ցուցնեն։

Օսմանեան առեւտրական օրինագիրքը, սնանկին գործերը վարելը, անոր ինչքը, պատիւը պահանջատէրերուն և անոր փոխանորդներուն յանձնած է, ու դատարանին հսկողութեան տակ, պահանջատէրք եթէ մինչեւ իսկ մէկ քառորդէ քիչ մը աւելի մեծամասնութիւն գոյացնեն, կրնան նիւթապէս ու բարոյապէս փճացնել սնանկը։ Երբ կայ այսքան ազատ ու պահանջատէրաց նպաստաւոր օրէնք մը, չենք գիտեր թէ ի՛նչ կը պահանջէւի այլ եւս, երբ իրենք պահանջատէրք չեն գիտեր օրէնքը կամ օգտաւել անոր տրամադրութիւններէն։ Բայց եթէ անոնք կը ջանան սնանկութիւնները վերցնել ու խարդախութիւնները բոլորովին արգիլել, այդ չատ ազնիւ ու գովելի նախանձախնդրութիւն մըն է, բայց պէտք է քիչ մը աւելի լրջօրէն գործել։ Սնանկութեան պատճառները չատ կնճռոտ ու մանուածոյ են և անոնց մէջ մեծ բաժին ունի դատարանակութիւնը և մարդոց ընկերութիւնը։

ԴԻՏՈՂ ՄԸ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՎԻԼՀԵԼՄ ԿԱՅՍԸՐԸ ՔՕՊԷՆՀԱԿԻ ՄԷՋ

Քօբէնհակէն մարտ 8 թիւով կը գրեն թէ բաւական ատենէ ի վեր լուր մը կար թէ Վիլհէլմ կայսրը Քօբէնհակ պիտի գար ապրիլ 8ին, շնորհաւորելու համար Քրիսթիան Թագաւորը, անոր ութսունհինգերորդ ծննդեան տարեդարձին առթիւ։

Հիմայ պաշտօնապէս կ՚իմացնեն թէ կայսրը պիտի հոն հասնի ապրիլ 2ին, և չպիտի մնայ մինչեւ 8ին, այս օրը աւագ չաբաթին մէկ օրը ըլլալուն համար։

Մարտ մէկին, Տանըմարքայի արքունիքը պաշտօնապէս տեղեկացաւ որ կայսրը պիտի այցելէր հոն, և վերջին ուրբաթ օրն ալ, Վիլհէլմ կայսրը, Քրիսթիան Թագաւորէն հրաւէր ընդունելով, որոշեց որ ապրիլ 2ին տայ իր այցելութիւնը։

Կայսրը անգամ մը այցելած է արդէն Քօբէնհակ, ասկէց տասնըհինգ տարի առաջ գրեթէ, իր գահ բարձրանալէն անմիջապէս ետքը։ Երբ կառքով կը պտտէր ան, այն ատեն քաղքին փողոցներուն մէջ, աղմուկներ լսուած էին։ Այս ժամանակէն ի վեր, հանրային կարծիքը փոխուեցաւ իր մասին։

Տարակոյս չը կայ թէ կայսրը յարգանքով և թերեւս ալ մեծարական կերպով պիտի ընդունուի։ Քանի մը ամիս առաջ, Տանըմարքայի գահաժառանգ իշխանը Պերլին գնաց։ Այցելութիւնը բաւական իրարանցում առաջ բերաւ, որովհետեւ ձգտեալ յարաբերութիւններ կային Տանըմարքայի և Գերմանիոյ միջեւ Հիւսիսային Շլէզվիկի խնդրոյն համար։

Գահաժառանգ իշխանը կայսրէն շնորհալի ընդունելութիւն մը գտաւ, ինչ որ լաւ տպաւորութիւն առաջ բերաւ Տանըմարքայի մէջ։

Կը կարծուէր թէ գահաժառանգին կողմէ եղած այցէկ քաղաքականութիւն մըն էր քաղաքական լաւ յարաբերութիւններ մշակել գերմանական պետութեան հետ, որուն հետ Տանըմարքա կապուած է առեւտրականօրէն ճիշդ այն չափով որով առաւատուր կ՚ընէ ան Մեծն-Բրիտանիոյ հետ։

Կայսրը ուրիշ կրկին պատճառներ ունի Քօբէնհակի համբորդութիւնը ընելու։ Շատ հաւանականաբար ուրիշ պատճառներ ալ պիտի ըլլան ասոնցմէ զատ։ Շատեր այն հաւատքը ունին թէ Հիւսիսային Շլէզվիկի խնդիրը այնքան կարեւորութիւն չունի։

Սկանտինավեան երկիրներուն մէջ սակայն չմոռցուիր թէ կան 200,000 տանիմարքացի որոնք կը բնակին Տանըմարքայի սահմանին հարաւակողմը և թէ գերման պաշտօնատարները, բռնաւոր միջոցներով, կը ջանան Տանըմարքայի լեզուով այն բոլոր սահմաններուն մէջ ուր այս լեզուն կը գործածուի և մանաւանդ դպրոցներուն մէջ։

1866ի աւստրիեւուսական խաղաղութեան դաշնագիրէն ետք, պէտք էր որ հիւսիս Շլէզվիկը Տանըմարքայի յանձնուէր, եթէ բնակիչները այս ըղձանքը յայտնէին հանրաքուէութեամբ մը։ Բրուսիան ոչ մէկ միջոց ձեռք առաւ, դաշնագրին այս պայմանը գործադրելու համար, և երբ 1898ին Քրիսթիան Թագաւորին ամէնէն պզտիկ աղջիկը Թիրա իշխանուհին, ամուսնացաւ, Հանովրի օրինաւոր գահաժառանգ և Բրունսուիքի կողմէ իբր այն ճանչցուած, Քըմպէրլանտ դուքսին հետ, այս յօդուածը ջնջուեցաւ նոր պայմանագրութեամբ մը։

Հիմա Քըմպէրլանտ դուքսը և դքսուհին հոն են։ Այնպէս կը կարծուէր թէ անոնք մինչեւ ապրիլ 8 հոն պիտի մնան, սակայն հիմա ամէն մարդ սա հարցումը կ՚ընէ։ «Պիտի կենա՞ն թէ պիտի մեկնին»։

ԱԼԶԱՍ-ԼՈՐԷՆԻ ԳՈՐԾԵՐ

Լօնտոնէն մարտ 9 թիւով կը գրեն թէ նոյն օրուան «Թայմզ»ը իր Պերլինի թղթակցէն ստացած մէկ հեռագիրը հրատարակած է, այն վիճաբանութեան մասին որ ուրբաթ օր տեղի ունեցած է Ռայխսդակի մէջ, Ստրազպուրկի վարդապետանոցին վարկերուն նկատմամբ։

Ազգայնական պատգամաւոր Տր. Սատլէր, ուրիշ քանի մը երեսփոխաններու հետ, նկատողութեան առաւ որ այս վերջերս Ստրազպուրկի մէջ հաստատուած աստուածաբանական կաթոլիկ ֆագիւլթէին մէջ օտար ասնձգութիւններ կ՚ըլլան և գիտել տուաւ թէ այդ պարագան տեսակ մը յաղթանակ էր Ռամբօլլա կարդինալին և ալզասեան կաթոլիկ կղերին համար։

Կղերական կուսակցութեան գլխաւոր անդամներէն մին, պարոն ֆոն Հէրթլինկ, պատասխանեց ատենաբանին, թուելով այս մասին Հռոմի հետ մինչեւ ցարդ տեղի ունեցած բանակցութիւնները որոնց մասնակցած էր ինք։

Ճշմարիտ է թէ ինչ ինչ դժուարութիւններ ծագած էին, բայց սխալ է թէ Ռամբօլլա կարդինալին ֆրանսասէրեց զգացումներն էին որոնք արգելք եղան համաձայնութեան մը։

Այն վայրկենին իսկ երբ մամուլը կարծիք յայտնած էր Ռամբօլլա կարդինալին նկատմամբ եղած զրպարտութեանց մասին, այսինքն վերջին յունիս ամսուն մէջ, կարդինալը ըսած էր. «Գործը կարգին է և պէտք է որ աճապարէք»։

Պապն ալ իր կարգին յայտարարեց. «գերմանական կառավարութեան նպատակը քաղաքական է, մինչ մերինը կրօնական։ Պէտք է ուրեմն միջին եզր մը գտնել»։ Պարոն Հէրթլինկի կարծիքով, անկարելի էր կարգադրել խնդիրը առանց Հռոմ երթալու։

Պաղտնի խորհրդական Հալլէյ յետոյ պաշտպանեց Ստրազպուրկի կաթոլիկ ֆագիւլթէին նկատմամբ կղերին հետ կատարուած կարգադրութիւնները, և ժխտեց որ պարագան թէ կառավարութիւնը ընկրկած ըլլայ Հռոմին առջեւ։

«Եթէ Հռոմի հետ համաձայնութիւն չը գոյանար, ըսաւ անիկա, նոր բրոֆէսէօրները առանց առակերտի պիտի մնային»։ Ատենաբանը համոզում գոյացուց որ Ստրազպուրկի ֆագիւլթէն ոչ թէ մինակ գիտական կեդրոն մը պիտի ըլլայ, այլ նաեւ Ալզաս-Լօրէնի մէջ գերման զգացումներու ծաւալման օրրան մը։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ ՆԱԽԱՐԱՐԱՊԵՏԸ

Ռումանիոյ նախարարապետ Մ. Ստուրցայի ծննդեան 70րդ տարեդարձին առթիւ Պուքրէշի մէջ առջի օր մեծ կոչունք մը տրուեցաւ։ Քանի մը ատենաբաններ դրուատեցին վարչապետը, որ շնորհակալութիւն յայտնեց ազգային և ազատական կուսակցութեան, իր վստահութեան ու աջակցութեան համար, և ըսաւ թէ իր բուն նշանաբանն է միշտ պարտականութիւնը։ Ետոյ դաւաթը բարձրացնելով, դրուատեց Թագաւորը, բաժակ առաջարկեց հայրենիքին, Թագաւորին, արքայական ընտանիքին և բանակին համար։ (Ջերմ Ծափեր)։

Ահաւասիկ Թագաւորին շնորհաւորական նամակը.

«Ազգին վերածնութեան մէջ Ձեր ունեցած մեծ մասնակցութիւնը, երբ կէս դարու անխոնջ աշխատութեամբ, զոր նուիրեցիք հանրային բարւոյն, և Ձեր անձնուիրութիւնը առ Թագաւորը և Արքայական Տունը՝ անկորնչելի իրաւունքներ կը կազմեն իմ խորին երախտագիտութեանս։ Երախտագէտ Ռումանիա երբե՛ք պիտի չմոռնայ այն արժանաւոր հայրենասէրը, որ գիտցաւ յաղթել ամէն դժուարութեանց։» Թագաւորը կը վերջացնէ իր նամակը, կրկնելով իր բարձր յարգանքին և անայլայլ սիրոյն հաւաստիքը։

Թագաւորը Մ. Ստուրցայի տալու իր մանրանկար կենդանագիրը, փղոսկրի վրայ քանդակուած. և չղակներով ու չարիղաններով ընդելուզուած ոսկի շրջանակով։

Մ. Ստուրցա շնորհաւորական հեռագրեր ստացաւ նաեւ Կոլուխովսքի կոմսէն և Պիւլով կոմսէն։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՎԻԵՆՆԱ, 11 Մարտ.— Երեսփ. Ժողովը այսօր սկսաւ Ելմտացոյցի առաջին ընթերցումը։ Սլաւ և Տալմաթիացի ատենաբաններուն պատասխանելով, վարչապետ Մ. Քէօրպէր կրկնեց թէ Աւստրիա-Հունգարիա և Ռուսիա կը բաղձան որ անդորրութիւն տիրէ Պալքանեան երկիրներուն մէջ։ Ետոյ չարունակեց. «Յայտարարութիւնը ամէն բան կը բացատրէ։ Երկու կայսրութիւնները համահաւասար և միայն չահ ունին այս նպատակին իրագործման մէջ։ Ամէն ցնորք կ՚անհետի այս չահուն առջեւ։ Պալքաններու մէջ բարեկարգութիւնը և իրաց վիճակը պահպանելու համար երկու մեծ Տէրութեանց համաձայնութիւնը, որ մեծ գոհունակութեամբ ընդունուեցաւ բովանդակ Եւրոպայէ, ինքնին բացայայտ է։ Թո՛ղ Սլաւ և Տալմաթիացի երեսփոխանները, ըսաւ Մ. Քէօրպէր վերջացնելով իր խօսքը, աշխատին իրենց գեղջիկ երկրին օգտին և զարգացման, և կառավարութիւնը պիտի չթերանայ իր աջակցութիւնը ընձեռելէ»։

ԲԱՐԻԶ.— Մ. Տէլքասէի խնդրանքով, Երեսփ. Ժողովը որոշեց որ կառավարութեան արտաքին քաղաքականութեան վրայ բոլոր հարցապնդումները մէկ վիճաբանութեամբ տրուին։ Մ. Միլվուա խօսք առնելով ըսաւ թէ զէնընկեցութեան վրայ ընկերվարական կուսակցութեան գաղափարներ երազ մը են։ Խաղաղութեան լաւագոյն երաշխաւորութիւններն են զէնքով հսկողութիւնը և ֆրանքօ-ռուս զինակցութիւնը։

—Երեսփ. Ժողովը այսօր չարունակեց արտաքին քաղաքականութեան վերաբերեալ հարցապնդումներուն վիճաբանութիւնը։ Արտաքին գործոց նախարար Մ. Տէլքասէ յայտարարեց թէ ոչ մէկ համաձայնութիւն չէ կնքուած Ֆրանսայի, Անգլիոյ և Սպանիոյ միջեւ Մարոքի համար։ Ճիպրալթարի նեղուցին ազատութիւնը պէտք է անվթար մնայ ամէնուն համար։ Մարոքի անկախութիւնը էական պայման մըն է, ապահովութեան։ Ասոր համար է որ ուզեցինք զգուշանալ ամէն օտար միջամտութենէ, բայց ձեռնպահութիւնը չի նշանակեր հրաժարում։ Ի՛նչ չի կարծեր որ դէպքերը ծանրանան։ Գալով զէնընկեցութեան խնդրին, Ֆրանսայի վիճակը այդպիսի նախաձեռնութիւն մը ստանձնել, և հ՛ա պիտի չստանձնէ։ (Ծափեր)։ Ֆրանսա պարտի չարունակել այն քաղաքականութիւնը զոր երկար տարիներէ ի վեր ընդունած է, և որուն իմաստութեան չնորհիւ կրցաւ Ռուսիոյ հետ զինակցութիւն և Իտալիոյ հետ համաձայնութիւն կնքել։ Ի վերջոյ խնդրեց մաղթել հաւանիլ այս քաղաքականութեան, որ Ֆրանսայի առաջնակարգ չահերուն վրայ հիմնուած է։ (Ծափեր)։ Ժողովը միաձայնութեամբ օրակարգ մը ընդունեց, հաւանելով կառավարական յայտարարութիւններուն։

ԳԱՀԻՐԷ.— Գերման գահաժառանգին եղբայրը՝ Այթէլ Ֆրիտրիխ իշխան հորթանիթէ վարակուեցաւ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Երեսփ. Ժողովը 154ի դէմ 245 քուէով մերժեց ընդդիմադիր կուսակցութեան առաջարկը, բանակին զօրաց թիւն պակսեցնելու համար։

ՀՌՈՄ.— Մասնաւոր յանձնաժողով մը կազմուեցաւ հանդէսներ կազմակերպելու համար ի պատիւ Ֆրանսայի կրթական նախարար Մ. Շոմիէի, Հռոմի Ակադեմիայի հարիւրամեակին առթիւ։

—Փետրուար ամսուան մէջ գանձուած տուրքերը 4 միլիոն ֆր. աւելի են։

ՍՈՖԻԱ.— Նախարարական տագնապին առաջքն առնուեցաւ։ Արդի Դանիլեֆ պահուեցաւ իր պաշտօնին վրայ։

ՔՕՊԷՆՀԱԿ.— Աղնքաւորք Գ. Զարին յիշատակարանին բացման հանդէսը պիտի կատարուի Ապրիլ 8ին, Քրիսթիան Թ. Թագաւորին տարեդարձին օրը։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՈՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

12 Մարտ 1903

Ֆրանս. 3%	(3% Français)	100 12
Ռէժի	(Tab. Turcs)	370 —
Տիւյուն	(B. Turque D.)	30 35
Երկաթուղի	(Lots Turcs)	128 25
Պանք. ՕԹՄ.	(Banque Ott.)	606 —
Տրանսվալ	(Transvaal)	148 —

ԹԵՎՃԻՀԱԹ

Մալէյնի Հիւմաեունը Միւլիւքեանէ չիֆրէ քամթիպլէրինտէն Մուսթաֆա էֆէնտինին րիւթպէսի պիր տէրէճէ թէրֆի պույրուլմուշ տըր։

* *

Խարիճիէ նէզարէթը ճէլիլէսի գալէմը մախսուս միւտիր մուավինի Մէհմէտ Րէֆիգ վէ մուավինի սանիսի Մէհմէտ Րէսմի պէյ էֆէնտիլէրին րիւթպէլէրի պիրէր տէրէճէ թէրֆի.

Փոլիս մէզքիւր միւթէհառիզան մէէմուրինինտէն Մէհմէտ Ֆուատ պէյ էֆէնտիյէ թէրֆիէն րիւթպէսի ուլա սընֆը սանիսի թէվճիհ պույրուլմուշ տըր։

ՆՇԱՆ

Խըտէմաթը հասէնէ վէ սատագաթքեարանէսինէ պինաէն Ըզթապլը Ամիրէ միւտիրի ֆէրիգ սաատէթլու Ֆարիգ բաշա հազրէթլէրինէ միւրասսա Մէճիտի.

Եավէրանը հազրէթը Շեհրիեարիտէն ֆէրիգ սաատէթլու Ֆէհիմ բաշա հազրէթլէրինէ պիրինճի րիւթպէտէն Օսմանի.

Շիշլի վէ Բանքալթի ճիհէթլէրի ռուսարը մէէմուրի միւրիւվը սաատէթլու Մէհմէտ բաշայա թէպտիլէն պիրինճի րիւթպէտէն Մէճիտի.

Եավէրանը հազրէթը Շեհրիեարիտէն միրալայ Իզզէթլու Ֆուատ պէյէ իքինճի րիւթպէտէն Մէճիտի նիշանը զիշանլարը ինսան պույրուլմուշ տըր։

ՆԵՐՔԻՆ

ՌՈՒՄԷԼԻՈՅ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.—«Նէօյէ Ֆրայէ Բրէսէ» կը գրէ թէ, Սելանիկի բանտը գտնուող 128 Պուլկարներու ներում շնորհուած է և ազատ արձակուած են։ Բանտերու տնօրէնը երբ Կայս. այս շնորհը հաղորդեց բանտարկեալներուն, անոնք աղօթքներ ըրին Ն. Վեհափառութեան կենաց համար։ Բոլոր նահանգներուն մէջ 500 հոգի ազատ արձակուած են։

—Պէլկրատէն կը գրեն թէ, Սելանիկի ռուսական հիւպատոսը հիւպատոսարան կանչելով Պուլկար երեւելիներէն Միչօնովը, Պոչքովը և Տրինկովը, անոնց յայտարարած է թէ Ռուսիա կը դատապարտէ խռովարարներուն գործելու եղանակը, և Կայս. կառավարութեան հետ համաձայնութեան մէջ է անոնց չափ մը դնելու համար։

—Շքոտրայէն կը հեռագրեն թէ ոստիկանութիւնը չորս նոր աւազակներ եւս ձերբակալած է։

—Էտիրնէէ ալ կը գրեն թէ, իբր ոճրագործ և իբր աւազակ ամբաստանուած 16 հոգի ձերբակալուած և արդարութեան յանձնուած են։

—Թիւրպէտերէի մէջ պահականոց մը չինելու հրաման տրուեցաւ։

—Շքոտրայի նահանգին մէջ չինուելիք կամուրջներուն ծրագիրները և յատակագիծները մատուցուեցան ձեռնհաս իշխանութեան։ Հրաման տըրուելուն պէս գործի պիտի սկսուի։

ԽԱՐԻՃԻԷԻ պաշտօնատան մէջ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ Արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Նասիմ փաշայի նախագահութեամբ, որուն կ՚անդամակցին նաեւ Երկրագործական և Հանրային կրթութեան նախարարներն ալ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, նախարարները և պետական պաշտօնատուներու պետերը, Մեծ-Եպարքոսութեան մատուցած տեղեկագիրներուն մէջ չպիտի գոհանան միայն խնդիրը բացատրելով, այլ իրենց անձնական կարծիքն ալ պիտի աւելցնեն անոր վրայ։

ՄԵԾ-ԵՊԱՐՔՈՍ Բարձր. Ֆերիտ փաշայի մայրը, որ 4—5 օրէ ի վեր թոքատապէ կը տառապէր, առջի օր ժամը 10ին մեռաւ։ Վեհ. Սուլթանը, այս դժբաղդ կորուստին լուրը առնելով, բարեհաճեցաւ յատուկ պաշտօնատար մը ղրկել իր Կայս. ցաւակցութիւնը յայտնելու Բարձր. Ֆերիտ փաշայի։

Ցաւակցութիւնը երեկ կատարուեցաւ և հանգուցեալ տիկնոջ մարմինը Մաքսայի ժողովին նախագահ Սիւրէյյա պէյի Փուրուչէյմէյի ծովեզերեայ ապարանքէն Էյուպ փոխադրուելով, թաղուեցաւ Հազրէթի Խալիտ Ագիրթին շրջափակին մէջ, Կայս. Իրատէի մը համաձայն։

ՊԱՂՏԱՏԻ երկաթուղիին չինութիւնները մօտ օրէն պիտի սկսին, կը գրեն վիէննական թերթերը, և 18 ամիսէն պիտի կրնայ աւարտիլ։

ՊԱՑՐԱՄԻ առթիւ 43 բանտարկեալ արձակուած են Իզմիրի բանտէն։

ՀԻՍԱՐ ԳՈՒՆԴԵՐԸ.— Հիսար գունդերուն համար 966 մարդու եւս պէտք ունեցած ըլլալով, Կայս. Իրատէի մը համաձայն, Անատոլիոյ ներսերը բնակող Աշիրէթներէն պիտի առնուին այդ զինուորները։

ՎԱՆԷՆ կը հեռագրեն թէ, Թէհրանի օսմ. դեսպանին միջամտութեան շնորհիւ, վերադարձուած են այն անասունները, զորս պարսիկ աւազակները գողցած էին սահմանագլուխին մօտ բնակող քանի մը Թուրք ընտանիքներէ։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ վարչութեան մէջ կարեւոր փոփոխութիւններ պիտի ըլլան, կ՚ըսէ «Մալիւմաթ»։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ որոշեց Եվգաֆի մէջ յանձնաժողով մը կազմել, որ զբաղի Մեծ-Շուկային կից գտնուող և վերջին երկրաշարժէն վնասուած խաներուն չինութեան գործովը։

—Պետական Խորհուրդին որոշումով, ծանուցուեցաւ ամէն կողմ թէ, Թանզիֆաթի յատկել տուրքերը պէտք է կալուածական տուրքերու նման, գանձուին չէնքին արժէքին համեմատութեամբ։

—Նոյն Խորհուրդին որոշմամբ, պատժական դատարաններու առջեւ պիտի դատուին այն անձերը, որոնք սուտ վկայութիւն կուտան Մարդահամարի տոմարներուն մէջ նորածիններու արձանագրութեան առթիւ, ինչպէս նաեւ այն մուխթարները ու իմամները որոնք կեղծ «իլմուխապէր»ներ կը չինեն ու կը կնքեն։

ԵԱՖԱՅԷՆ կը հեռագրեն թէ, Հրէից սինակոկային մէջ բարեմաղթութիւններ եղած են Վեհ. Սուլթանին համար, որ բարեհաճած էր 2600 քառ. մեթր տարածութեամբ գետին մը նուիրել Ալիանս Իզրայէլիթի կողմէ վարժարան մը հաստատուելու համար հոն։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹԵՐԸ ԵՒ ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐԸ.—Հարցուած էր թէ, Օսմ. նահանգներու մէջ Կայս. հրովարտակով կազմուած Ընկերութիւններու հրապարակ հանած բաժնեթուղթերը եթէ երբեք այրին կամ կորսուին, և անոնց տէրերուն կողմէ դիմում ըլլայ նոյն ընկերութեանց, և այս վերջինները չընդունին առաջ բերուած օրինաւոր պատճառները, ի՞նչ պէտք է ընել։ Ձեռնհաս պաշտօնարանը պատասխանեց թէ այսպիսի պարագաներու մէջ, բաժնեթուղթերու կամ պարտաթուղթերու տէրերը պարտին քաղաքային դատարաններու դիմել այրած կամ կորսուած ըլլալը ապացուցանելու համար, և դատարաններուն տալիք որոշումը գործադրել, եթէ ապացուցուի որ կորսուած բաժնեթուղթերուն թիւերը արձանագրուած են ընկերութեանց տոմարներուն մէջ։

ԿՈՒՍԱՆՈՑՆԵՐԸ փակել որոշեց Աթէնքի Սինօդը, կ՚ըսէ Թուրք թերթ մը։

ՊՈՒԼԿԱՐ տեղակալ Զօղրաֆով, որ խռովարարներու խումբերուն հետ միանալ կը փորձէր, ձերբակալուեցաւ։

ԱՓՐ. ՏՐԻՊՈԼԻՍԷՆ կը գրեն թէ նարինջներու և լիմոններու մէջ ինկած հիւանդութիւնը բոլորովին անհետացած է և հունձքը նախորդ տարուընէն չատ պիտի ըլլայ։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ ԿԱՐԱԳԸ.—«Իգտամ» կը գրէ թէ, Տրապիզոնի կարագները կէսուկէս խառնուրդ ըլլալով սկսած է անոնց վաճառումը ինկած։ Նոյն թերթը ուչադրութիւնը կը հրաւիրէ ձեռնհաս պաշտօնարանին խառնուրդ կարագներուն վրայ։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻ Անատոլիոյ ճիւղին տնօրէն Մ. Զարեհ Մէրկէրեան նոյն պաշտօնով Քիպրոս պիտի փոխադրուի։

ՊԱԼՔԱՆ ապահովագրական ընկերութեան Թուրքիոյ ընդհանուր գործակալութեան գրասենեակները, զոր կը վարէ նոյն ընկերութեան գործակալ Արչակ էֆ. Ունճեան, առաջիկայ մարտ 1/14էն սկսեալ, պիտի փոխադրուի Ղալաթա, Վոյվոտա փողոց, Թահթապրունեան խանին առաջին յարկը, Օսմ. Կայս. դրամատան դէմ։ 29—5

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԱՐԿԱԾ ԹԷ ՈՃԻՐ.— Ղալաթիա, մակուկավար Կիպրոսցի Սոյիտ, որ բաւական ատենէ ի վեր Իսլամ Պանդուխտներու "Հիւանդանոց"ը կը գտնուէր, մտերմ ապաքինած ըլլալով մեկնած էր։ Երէկ գիչեր յիշեալը, Ղալաթիա Քէօլէ փողոցին մէջ պառկած գտնուեցաւ և վերցուելով մօտակայ սրճարան մը տարուեցաւ, ուր քիչ ետքը մեռաւ մարդը։ Մեռնողին գլխուն վրայ գտնուած վէրքի նմանող վէրքեր գտնուելուն, ոստիկանութիւնը քննութիւններ կը կատարէ, հաստատելու համար թէ, յիշեալը արկածի՞ թէ ոճրի մը զոհ գացած է։

ՈՃԻՐ.—Երէկ իրիկուան դէմ ժամը 9էն միջոցները, Մեծ-Շուկայ, ոսկերիչներու կողմը գտնուող Զուգուրմահալլէպիճի փողոցին մէջ Հիւսնի անուն մէկը Իսմայիլ անուն ուրիշ անձի մը կռնակին ձախ կողէն և ուրիշ քանի մը տեղերէն վտանգաւոր կերպով վիրաւորելէ յետոյ փախաւ, ոճրագործը կը փնտռուի, իսկ վիրաւորեալը Ոստիկանութեան դուռը տարուեցաւ։

ՑԱՐՁԱԿՈՒՄ.—Սամսոնէն կը գրեն թէ զինուած մարդերու խումբ մը, Ալաչամ գիւղին մէջ յարձակեցան Էմէքճիօղլու Տուրսունի տան վրայ, որմէ 300 ոսկի կը պահանջէին։ Տնեցիներուն այդ գումարը տալ մերժելուն վրայ, չարագործները սկսան զէնք պարպել տան վրայ, բայց խիստ ընդդիմութեան մը առջեւ ստիպուեցան ետ երթալ։

Ոստիկանութիւնը չատ մը ձերբակալութիւններ ըրած է։

ՊՐՈՒՍԱՅԷՆ կը գրեն թէ, ժամանակէ մը ի վեր գողութեան յաճախակի դէպքեր կը պատահին։ Գողերը այս օրերս ալ ձգելով մասնաւորներու տուները սկսած են կրօնական չէնքերու մէջ գործել իրենց չարիքը, 4-5 օր առաջ երկու թանկագին կայսերական գոզցուած են Իփթիպէտէ դամբարանէն։ Հաստատուեցաւ որ գողերը պատուհանէն մտած են. գողերէն մէկը թեւաձերբակալուած է սակայն կ՚ուրանայ յանցանքը։

ՀՈՐԸ ԻՆԿԱԾ.— Սամաթիոյ Այ-Եորկի եկեղեցիին փողոցը բնակող Սեւորբէէի կինը Աղաւնի, առջի օր երբ հորէն ջուր կը քաշէր, ոտքը սահելով մէջը ինկաւ։ Երբ դիակը հանեցին առած վէրքերէն և կլլած ջուրերէն մեռած էր արդէն խեղճ կինը։

ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ՏՌԱՄ.—Գահիրէէն մարտ 4 թիւով կը գրեն.— «Հոս ամուսնոց անձնասպանութեան չաբաթ մը չանցնիր։ Այս չաբաթ երկու անձնասպանութիւններ տեղի ունեցան. Առջի օր Քօրնիչի մէջ տան մը երրորդ յարկը բնակող 24 տարու հայ կին մը ինքզինքը վար նետեց իր սենեակին պատուհանէն և ծանրապէս վիրաւորուելով հիւանդանոց փոխադրուեցաւ։ Յիշեալ կինը անցած չաբթու կօշկակարի մը հետ ամուսնացած էր. սակայն մօրը, այս դեռատի կնկան և ամուսինին միջեւ վէճ մը ծագած ըլլալով, ամուսինը առաջնորդարանէն բաժանում մը խնդրած էր և ճիշդ առաջնորդարանի պաշտօնեային տուն մտած ատեն խեղճ կինը ինքզինքը պատուհանէն վար նետած է։

Երէկ ալ Բրոտրոմոս Միտա անուն 18 տարու մէկը անձնասպան եղաւ։»

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

Ո՞ՒՐ ՄՆԱՑ ՀԵՏԵՒԱՆՔԸ

Զափազանց յոռետես մը չնկատուելու համար չպիտի ըսեմ մեր մէջ եղած կրծ. ածն բաներուն պէս, բայց պէտք է ըսեմ թէ չատ մը բաներու պէս, չճնաց մեռաւ սա «Ուսուցչաց օգնութեան ընկերութեան» խնդիրն ալ։

Նայեցէք երկու տարիէ ի վեր յղացուած այդ գաղափարը, որուն օգտաւոր ըլլալուն մեր մէջէն մեծամասնութիւն մը՝ իր համոզումը տուաւ արդէն, իմացանք. այո՛, բայց ցարդ չտեսանք իրական որ և է արդիւնք։ Ո՞ւր մնաց հետեւանքը... Այն լռութենէն եթէ պիտի հետեւցնէք թէ անօգուտ ու սին ձեռնարկ մըն էր այդ, ինչո՞ւ իրականութեան գոյն տալ ուզուեցաւ անոր. իսկ եթէ օգտակար էր, ապա ուրեմն, ինչո՞ւ գլուխ չենք հաներ։ Ապահովական մերին գիտնալէ բանը չէ կարգի դնել ատիկա, քանի որ «Ուսուցչաց օգնութեան ընտանիքը» իրեն համար մասնաւոր Հոգաբարձութիւն մը՝ բաղկացած կարող անդամներէ, որ սակայն չի գիտցուիր ինչ պատճառով նիստ չի կազմեր, զբաղելու այս անհրաժեշտ եղող խնդիրով։ Ասկէ առաջ, ինչպէս արձագանգեց մամուլը, Ուսումն. Խորհուրդը ձեռնարկեց հաւաքումի և ես ատոնց տեղեկագրած՝ կրնամ ըսել թէ 230 ոսկիի չափ հաւաքեց անիկա, Պերպէրեան էֆէնտիի նուիրած 100 ոսկիի գումարով։ Եւ ասկէ զատ Ներքին Ուսումն. Խորհուրդն էր որ ձեռք զարկաւ ապահովագրական ընկերութեանց հետ բանակցութեան մտնել ու յաջողեցաւ նպաստաւոր պայմաններու տակ ապահովագրել տալ կեանքը ուսուցիչներու որմէ ուսուցիչը կամ իր պարագաներէն որ կ՚օգտուին, այլ և մանաւանդ կը, ըստ որում «ընկերութեան տարեկան մէկ վճարումը Ասդեկին հաստատ եկամուտներէն մէկը կը կազմէ» ըսուած էր այն տեղեկագրին մէջ՝ որ ասկէ առաջ հրատարակուեցաւ, Վարչութենէն վաւերացուած։

—Արդի Ուսումի. Խորհուրդը, իր պարտականութեան բաժինը լրացուց այս մասին. կը մնայ հիմայ Հոգաբարձութեան գործելը, որուն համար անտեղի չէ կարծեմ ընել սա հարցումը, թէ՝ «ցորդ ի՛նչ ըրաւ» կամ «ի՛նչ ընելու տրամադրութիւն ունի սակէ վերջ ալ» երբ իր կարգին չի ջանար դրամագլուխը սահմանեալ քանակին հասցնելու։

Ու մտածել՝ թէ այն տաք խնդիրն է սա, ո՛րքան պզտիկը, որ արծարծուեցաւ սրտառուչ դրասանգներով ուսուցիչ Սարգիսեանի ու Սարբեանի զոյգ մահերէն վերջ, անոնց ոյրինքուն կարօտեալ վիճակին ի տես։ Ցաւալի է յիշատակը։ Մենք միշտ այսպէս ենք արդէն կրթական գործերու մէջ. օգտակարին վրայ կը մտածենք թէպէտ բայց այս մտածումը վաղանցիկ է ու կը մնայ միշտ իր սաղմնային ձեւին մէջ։

Եւ որովհետեւ Պէտքին ու Օգտակարին վրայ է խօսքս, կը համարձակիմ անգամ մըն ալ սա մտածումս հրապարակել, որ կրնայ ընդունելութեան արժանանալ կամ ոչ. այսինքն թէ, ինչպէս ուրիշ բարեգործական հաստատութիւններու, զոր օրինակ Ազգ. Հիւանդանոցին, Գալֆայեան Որբանոցին, Արմաշու Դպրեվանքին, եւն. եւն. նոյնպէս ալ «Ուսուցչաց Օգնութեան Ընկերութեան» համար կրնայ օրէնք մը ընել կտակէ մը ահմանումը. ու բարեսէր անձեր իրենց ինչքէն մաս մըն ալ անոր կտակելով մեծապէս կրնան նպաստել այդ ձեռնարկութեան, որ իր նորութեան հետ լաւ մտածուած պակաս մը կուգայ լրացնել, մանաւանդ մեզի պէս միջակ հասարակութեան մը համար, որ չի կրնար գնահատել ուսուցիչ մը նիւթապէս, զանց կ'առնեմ կցել բարոյապէս խօսքն ալ... պարապ բառ մը արտասանած չըլլալու մտօք։

Ցուցնելէ վերջ որդ այս խնդիրը՝ որ մոռցուած էր բաւական ատենէ ի վեր, կը սպասեմ որ այդ խնդիրին համար կազմուած Հոգաբարձութիւնն ալ քիչ ատենէն սեղանի մը շուրջը բոլորուած՝ բանալ հանէ իր ծրարին բերանը։

ՀԱՑԿԱՆՈՅՇ ՄԱՌԹ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷՆ ի Պատրիարքարան, Ամեն. Տ. Տ. Մաղաքիա Սրբազան Պատրիարքին շնորհակալութեան հեռագիր մը ուղղուած են, որուն ներքեւ ստորագրած են Ս. Յակոբեանց միաբանութեան հետեւեալ տասներեք եկեղեցական անդամները.

1.—Տ. Յակոբ վրդ. Սանասարեանց. (Մատակարար վանքին)։
2.—Տ. Սարգիս վրդ. Աճէմեան. (Աւագ Թարգման Երուսաղէմի Հայոց վանքին)։
3.—Տ. Հմայեակ վրդ. (վանահայր Ս. Փրկչի վանուց և տեսուչ Ս. Աստուածածնայ)։
4.—Տ. Մեսրոպ վրդ. Նշանեան. (դիւանապետ Պատրիարքարանի Երուսաղէմի)։
5.—Տ. Սիմոն վրդ. Պօյաճեգիւղցի. (տեսուչ Ս. Յարութեան)։
6.—Տ. Դաւիթ վրդ. Զնքուշցի (Եռամշապետ)։
7.—Տ. Վահան վրդ. Քէչիշեան. (նախորդ աւագ Թարգման Ս. Յակոբեանց)։
8.—Տ. Մկրտիչ վրդ. Բաղիշեցի. (նախկին տեսուչ Բեդղեհէմի)։
9.—Տ. Սիմոն վրդ. Գազազեան Բերացի. (Թանգարանապետ)։
10.—Տ. Գէորգ վրդ. Վանեցի. (ապարանի վերատեսուչ)։
11.—Տ. Կարապետ վրդ. Նիկոմիդացի։
12.—Վաղարշակ ուսադասարկաւագ.
13.—Իգնատիոս սարկաւագ։

ՆՊԱՍՏԻՑ ՑԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԸ երէկ ժամը չորսին նիստ գումարեց Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր։ Անդամներէն ներկայ էին միայն Բարթող էֆ. Թէլեան, Եդուարդ էֆ. Գարաքէօզեան, Գառնիկ էֆ. Կիւլպէնկեան։

Ժողովը որոշեց որպէս զի գաւառական որբանոցներու և նպաստնկալ վարժարաններու յունվար և փետրուար ամսականները նախորդ կարգադրութեանը համաձայն, ոմանց մասնակի և ոմանց ալ ամբողջ զրկուի։

Մուշի առաջն. տեղապահը և որբանոցին հոգաբարձութիւնը իրենց եղած յայտարարութեանց համաձայն, արհեստանոցի կազմակերպութեան ծրագիրներուն մէջ կարեւոր բարեփոխումներ ըրած և զրկած էին։ Ցանձնաժողովը այս ծրագիրը նկատողութեան առնելէ յետոյ, ընդունեց զայն և կարեւոր դրամագլուխ մը յատկացուց արհեստանոցին կազմածներուն համար և որոշեց զրկել և հրամայել որպէս զի արհեստանոցը բացուի։ Չընդունեց Գաւ. Վարչութեան այն առաջարկութիւնը, որով արհեստանոցը Մատնա վանքին մէջ հաստատել կ'ուզէր, նկատելով որ այդ վանքը քաղքէն հեռու ըլլալուն ցերեկօթիկ աղաքը կանոնաւորապէս չեն կրնար արհեստանոց յաճախել։ Արհեստանոցին մէջ մասնաւորապէս պիտի ուսուցանեն տարազագործութիւն, որուն մեծ պէտք ունի Մուշի ժողովուրդը, ինչպէս նաև գործնական երկրագործութեան կարեւոր գիտելիքներ պիտի աւանդուին։

Ս. Պատրիարք Հայրը տեղեկութիւն առաւ Ցիսուս Մանուկի նուէրներէն գոյացած արդիւնքին մասին, աւելցնելով որ այս նուէրներուն հաւաքումը պիտի շարունակուի մինչեւ Զատիկ, որովհետեւ ասոնցմով է որ պիտի հոգացուին գաւառական արհեստանոցները և որբանոցները։

Ցանձնաժողովը տեղեկանալով որ Իւսկիւտար տան մը մէջ մաքաղատի հայ որբուհի մը երկու մէծիր ամսական սպասաւորութեան դրուած է Պէյլէքի որբանոցին տնօրինութեան կողմէ, և նկատելով որ գայր պաշտօնեաներու հաստատութեան նպատակն է որբուհիները պատսպարել ու կրթել և վերջէն իրենց մերձաւոր պարագաներուն և կամ ազգին յանձնել պարտաւոր են, որոշեց այս կէտը որբանոցին վարչութեան նկատողութեան յանձնել և միանգամայն տեղեկութիւն ուզել թէ սակաւին ուրիշներ ալ կա՞ն հոս հոն զրկուած իբր սպասաւոր, որո՞նք են անոնք և թէ՝ հիմայ որբանոցին մէջ քանի՞ որբ աղջիկ կը գտնուին։ Ժողովը որոշեց ցանկը ուզել անոնց։

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐԻ Ս. Խաչ եկեղեցիին Թաղ. Խորհուրդը յատուկ հրաւիրագրով խնդրած է Ս. Պատրիարք Հօրմէն, որպէս զի հաճի իրենց եկեղեցիին մէջ ալ քարոզել, քանի որ ժողովուրդը այնչափ փափաքող է իր հոգեշունչ քարոզները մտիկ ընելու։

ԻԶՄԻՐԷՆ կը գրեն մեզի.—Ամսոյս 19ին չորեքշաբթի օր, Պոլսէն քաղաքս ժամանեց Արժ. Տ. Կարապետ վրդ. Տէր-Կարապետեան, որ կիրակի օր Ս. Ստեփաննոս եկեղեցիին մէջ գեղեցիկ քարոզ մը խօսեցաւ, ի ներկայութեան խուռն բազմութեան մը։ Տ. Կարապետ վրդ. խոստացած է Մեծ Պահքի առթիւ մինչեւ իր մեկնիլը ամէն կիրակի քարոզել։

—Ուրախութեամբ կը լսենք որ տեղիս ծանօթ ազգայիններէն ողբացեալ Վեհմ. Մատթէոս էֆ. Պալեօզեանի որդիները իրենց հօրը յիշատակին խոստացած են Ս. Ստեփաննոս եկեղեցիին քանի մը հին մասերը նորոգել։

—Հրաժարած ու մեռած վեց ժողովականներու համար ընտրողական ժողով մը կազմուած է. ու քուէարկութիւնը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ մարտ 9ին կիրակի օր առաջնորդարանին մէջ։

—Ինչպէս գրած էի նախորդ թղթակցութեանս մէջ, Մասինիի թատերախումբը երթալով յաջողութիւն կը գտնէ Սպորթինք գլիւպի թատրոնին մէջ։ Ամսոյս 19ին չորեքշաբթի գիշեր «Ֆրօքընտաս»ն ներկայացուեցաւ շատ փայլուն կերպով։ Հասարակութեան խնդրանքին վրայ երկրորդ անգամ ըլլալով ներկայացուեցաւ այդ խաղը։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ առաջնորդ Տ. Եզնիկ վրդ. Պապազեան, տեղւոյն Գաւառական Վարչ. որոշումովը խնդրեր է Պատրիարքարանէն որ Գաւթէմունիի Տ. Շիրզա քահանան Տրապիզոն զրկուի պաշտօնավարութեան համար։ Պատրիարքարանը այս մասին հրահանգ զրկեց Տ. Շիրզայի, որպէս զի Տրապիզոն երթայ։ Գաւթէմունիի քահանաներու վէճը վերջնականապէս կարգադրուած ուրիշ միջոց մըն ալ տնկարելի էր, քանի որ մինչեւ հիմա կարուկ միջոց մը ձեռք չառնուեցաւ վէճին կարգադրութեանը մասին։

ՊԱՆՏՐՄԱՑԻ եկեղեցւոյն համար Ս. Միւռոն խնդրուած ըլլալով, մօտերս պիտի զրկուի։

ԿԻՒՐԻՆԻ Տ. Ցեսու քահանան Պատրիարքական հեռագրին, որով Սըվազ երթալ կը հրամայուէր, պատասխանելով յայտներ է թէ, օդին խստութեան պատճառով չէ կրցած իր խոստումը գործադրել, և թէ օդերը բացուելուն պիտի մեկնի Սըվազ։

ԱՍԿէ առաջ Հիւանդանոցի յառաջիկայ տարուան օրացոյցը Տ. Խորէն քահանայ Փէհլիվանեանի զրկուած էր քննութեան համար։ Տէր հայրը ընելով պէտք եղած քննութիւնը, իր տեղեկագիրը և օրացոյցին ձեռագիրը զրկեր է Պատրիարքարան։

ԴԱՏԸՖԻՒՂԻ Տ. Խորով քահանային դէմ եղած ամբաստանութիւնը Փոխանորդարանին մէջ քննուելով, տեղեկագրուեր է Ս. Պատրիարք Հօր։ Այս խնդիրը Կրօն. Ժողովոյ յառաջիկայ նիստին մէջ պիտի քննուի։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ Հայրը երէկ Պատրիարքարան իջնալով զբաղեցաւ կարգ մը խնդիրներով։

ԱԹԷՆՔԻ եկեղեցիին և դպրոցին շինութեան համար հանգանակութիւն մը պիտի կատարուի Եգիպտոսի մէջ գտնուող ազգայիններէն, որուն համար Աթէնքի Հոգաբարձութիւնը Եգիպտոսի Առաջնորդին և Վեհմ. Պօղոս փաշայի աջակցութիւնը խնդրած է։

ԿԵՐԱՍՈՆԻ Ազգայիններէն Մհր. Կարապետ աղա Փէշիշեան սակէ քանի մը օր առաջ Ազգին նուիրեց իր սեփականութիւնը եղող երկու տուները, որոնցմէ մէկուն տակ երկու կրպակներ ալ կան, որոնց արժէքը կը գնահատուի մօտաւորապէս 4-500 ոսկիի։ Թէեւ փոխանցումի գործողութիւնները կատարուած լմնցած են, սակայն անոնք բարեսէր նուիրատուին տրամադրութեանը տակ պիտի գտնուին մինչեւ այն ատեն երբ թէ՝ ինք և թէ Տիկինը դեռ ողջ են։ Ինչպէս նաեւ իր ունեցած քանի մը կտոր կալուածներն ալ նուիրեր է ազգին քանի որ զաւակ չունի։

ԱՏԱՆԱՅԻ ազգայիններէն Յարութիւն էֆ. Շամարեան, որ Կիլիկիոյ Կաթ. Տեղապահ Բէքմէզճեան Սրբազանի կողմէ Երուսաղէմ հրաւիրակ գացած է, իր բնակարանին մէջ մասնաւոր յարկ մը կահաւորելով յատկապէս պատրաստել տուած է, Յարութիւն էֆ Գարամանեանը հիւրասիրելու համար։

ԿԻԼԻԿԻՈՅ Նորընտիր Կաթողիկոս Տ. Սահակ Սրբազան Խապայեան, որ արժանացաւ Վեհ. Սուլթանին բարձր գնահատման, Պատնայի Վեհմ. Կուսակալ Պէհրի փաշայի ալ համակրանքը կը վայելէ։ Ն. Վսեմութիւնը իր մօտ հրաւիրելով Ատանայի Քաղաք. Ժողովի անդամները՝ պէտք եղածները խօսած է Կաթողիկոսին արժանավայել ընդունելութեան համար և աւելցուցած է թէ իրենց պէտք եղած ծախքի դրամն ալ պէտք է հաւաքեն, մինչեւ Խապայեան Սրբազանին Ատանա ժամանումը, որպէս զի Առաջնորդարանի Սնտուկը պարագի պէտք չունենայ։

ՌՈՒՄԷԼԻ-ՀԻՍԱՐԷՆ կը գրեն մեզ.—«Թաղիս վարժարանին հոգաբարձութիւնը, նկատելով որ թաղին աղքատիկ ալայօց հետ բաւական թուով բարեկեցիկ ընտանիքներու զաւակներ այնքան գոհացուցիչ ամսաթոշակ չեն վճարեր, որոնց կարողներու ամսաթոշակին վրայ յաւելում մը ընել տալ ծնողաց, որպէսզի կարելի ըլլայ վարժարանին կանոնաւոր վիճակը շարունակել։

«Այս առթիւ աւելորդ չենք համարեր ըսել թէ, վարժարանին վարժուհին ոչ թէ 4½ ոսկի ամսական կ'առնէ, այլ 200ղրշ. միայն։ Եւ թէ վարժուհին հսկողութեան յանձնուած 20ի չափ աշակերտներն ու աշակերտուհիները թաղական զաւակներ չեն, ամենքն ալ, և հետեւաբար վարժուհիին գոյութիւնը անհրաժեշտ է և կարելի չէ, 40 ի չափ աշակերտներ առանձին դասարաններ ըլլալու պայմանաւ, միակ ուսուցիչի մը յանձնել։»

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ
ՏՆՏԵՍ. ԽՈՐՀՐԴՈՅ

Գանձեւիլի եկեղեցւոյ մատակարարութեան հաշուեցոյցն՝ սկսեալ 1899 մարտ 1է ցվերջ դեկտեմբերի 1902 տարւոյ, ըստ օրինի Տնտես. Խորհրդոյ մատուցուած և անոր յարեւնմամբ արտնակը յիշեալ եկեղեցւոյ բակը կախուած է՝ ի տես թաղեցի ժողովրդեան՝ քառսն և մէկ օրուան պայմանաժամաւ։

Կը հրաւիրուին պատուարժան թաղեցիներն որ այդ հաշուեցոյցին վրայ՝ եթէ որ և է դիտողութիւն ունին, գրաւոր կերպով ներկայացնեն Տնտես. Խորհրդոյ՝ որոշեալ պայմանաժամուն մէջ, յորմէ յետոյ՝ անլսելի պիտի մնայ որ և է դիտողութիւն։

(Կնիք)

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ
ՀԻՒԱՆԴ ՀԱՅ ԴԵՐԱՍԱՆՈՒՀԻԻՆ ԱՌԹԻՒ

Անհամբերութիւնը՝ շատ անգամ սխալներու շարք մը կ'առեղծէ։

Լրագրութեան հրապարակին վրայ՝ Հայ Թատրոնի պատմութիւնը պատրաստելու ձեռնարկող գրիչներ կան հիմայ, որոնք սակայն շատ կանուխէն պէտք էին սկսած ըլլալ։

Անոնցմէ, մին եթէ օր մ'ալ սպասէր, հարկ պիտի չըլլար կարծեմ մինչեւ Նեւտգուլէ Ս. Փրկչեան Հիւանդանոց վազելու՝ դերասանուհի Արուսեակը տեսնելու համար, և անոր հոգին խռովելու՝ անհարկի հարցումներով։ Որովհետեւ ի՛նչ կապ ունի անոր տղուն՝ Իսկէնտէրին, կամ աղջկանը՝ Զուարթին, ո՛ր գտնուիլը հարցասիրելու, քանի որ ծանօթ դերասանուհին՝ անոնցմէ հեռի, անօք պառկած է հիւանդանոցին մէջ՝ իր սիրասուններուն կարօտովը ու սիրովը տոչորուած ու տառապած։

Փոխանակ համակրելի ու տաղանդաւոր հիւանդ դերասանուհիէն՝ կեանքի նօթերը քաղելու, աւելի լաւ ու նպատակայարմար չէ՞ր ըլլար, ժամանակակից առողջ անձերէն ու դերասանուհիին քրոջմէն ու ազգականներէն ծանօթութիւններ հաւաքել ու սխալ տեղեկութիւններով չխճողել «Էնթէրվիու»ն, որուն մէջ ուշագրաւ էր իբր Արեւելեան Թատրոնի վարչութեան՝ ներկայացուած Անուշեան անուն մը։

Ա. Թ. ԱԹՎԱԶԵԱՆ

Դպրոցի հոգաբարձուները պէտք է որ հոգեբանութի՛ւն ալ ունենան քիչ մը։ Սկիւտար, Ս. Խաչ վարժարանի Հոգաբարձութեան քով, այդ յատկութիւնը շատ չփայլիր — ապացոյց հետեւեալ դէպքը.

Միսաք Գարագաշեան անուն համեստ ու պարտաճանաչ հայր մը, հինգ տարիէ ի վեր Ս. Խաչի վարժարանը կը ղրկէ իր երկու զաւակները, և անոնց 30 ղրշ. ամսաթոշակ կը վճարէ կանոնաւորապէս։ Վերջին շաբթու մէջ ազդարարագիր մը կուգայ իրեն Հոգաբարձութենէն, յայտարարող թէ 120 ղրշ. պարտք ունի թոշակէ և թէ իր զաւակները պիտի արտաքսուին վարժարանէն եթէ մինչեւ 4 օր չվճարէ։

Հայրը, յուզուած այլայլած վարժարան կ'երթայ ուր կ'ապահովցնէ զինքը տնօրէնը թէ, թիւրիմացութեամբ ղրկուած է իրեն ազդարարագիրը թէ կը ճանչնայ զինքը են..

Երկու օր առաջ, վճարման համար ազդարարագրին մէջ որոշուած պայմանաժամին լրման առտուն, հայրը իր զաւկին կը պատուիրէ ըսել, եթէ հարցնեն, թէ ուրբաթ օր անպատճառ դրամ պիտի բերէ։ Վարժարանին դրան առջեւ Հոգաբարձու էֆէնտի մը կը դիմաւորէ տղան, 12 տարեկան անուշիկ աղջիկ մը, և յոխորտանքով մը «Ո՞ւր է, սատկ բերի՞ր...» — «Էֆէնտի, հայրիկս ըսաւ որ ուրբաթ օրը անպատճառ...» կը թոթովէ կարմրելով... —«Չըլլա՛ր աննա՛կ բան, ե՛լ, տունդ գնա՛, քեզ չենք ընդունիր...»

Եւ աղջիկը ամօթահար, գլխիկոր, ու լալագին երկար ճամբով թաղերուն մէջէն առանձին տուն կը վերադառնայ, իր ընկերակիցներուն առջեւ «դպրոցէն վռնտուած, աղքատ» աղջկան մը սառնացուցիչ դիրքին մէջ գտնուած ըլլալուն համար անմխիթար ու սրտաբեկ։

Հայրը՝ բողոքելով վարժարանը պիտի ղրկէ իր զաւակը և... չենք գիտեր թէ ո՞վ պիտի ըլլայ, օգտուողը — կամ տուժողը այս հոգաբարձուական աններբբ և անխոհեմ վարմունքէն...

Ամէն պարագայի մէջ, քիչ մը աւելի խոհեմ փափկութիւն—և հոգեբանութիւն—Հոգաբարձու էֆէնտին եթէ ունենար, ոչ պարկեշտ ու պարտաճանաչ հօր մը արժանապատուութիւնը պիտի վիրաւորուէր, ոչ զգայուն մանուկ աղջնակի մը սիրտը պիտի խոցոտուէր ի զուր և ոչ ալ, վերջապէս, լաւ աշակերտուհի մը պիտի պակսէր Ս. Խաչ վարժարանէն։

ԹԱՂԵՑԻ

Ս. ՓՐԿՉԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ
(Շար.)

Մեծ. Յարութիւն էֆ. Խաչմերեան ի Պալքեսէր՝ 30 հատ կօշիկի դանակ և 2 պէչկէ, Ա. Օզիէ և Ընկ.՝ 12 շիշ Պորտօյի գինի, Բերայի կալուածոց պառ Հոգաբարձութեան միջոցաւ՝ Մեծ. Պետրոս էֆ. Խանարեան՝ 10 քաշ կաշի, Մեծ. Տօքթ. Ն. Տաղաւարեան էֆ.՝ 1 օրինակ Առողջապահութիւն, 1 օրինակ Բնական պատմութիւն, 1 օրինակ Ծագումն Հայ տառից, 1 օրինակ Բառագրքակ և 1 օրինակ Գիտական շրջում 1886ի, Կէտիկ Փաշայի Ամերիկեան վարժարանէն՝ 6 ու կէս քաշ մրգեղէն և 2 ու կէս քաշ շաքարեղէն, Մեծ. Գրիգոր էֆ. Սարգիսեան՝ 1 հատ արծաթ կանթեղ (210 դրամ), Մեծ. Մատթէոս էֆ. Քէչիշեան՝ 1 արծաթ խաչ (3 դրամ), Բարեսէր Տիկին մը՝ 6 հատ սպարմաչէթ մաժ, Մեծ. Նազարէթ էֆ. Նէօքէլէկեան՝ 1 հատ ոչխար։

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ՝ անցեալ յունվար ամսոյ մէջ եւս սփրիչ արհեստաւորք իրենց բարի սովորութեան համաձայն Հիւանդանոցս գալով անձնուիրաբար ածիլած են պատսպարեալները որք են՝ Պալի Փաշայէն Արմենակ աղա, Գումգաբուէն Աղաճան և Փիլիպոս աղայք, Սամաթիայէն Համբար աղա Յարութիւնեան և Համբար աղա Հոլէպլեան։

ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ
ՂԱԼԱԹԻԱ ՊՈՐՍԱՍԸ

Էսհ. Ում. տիւն ազչ. գոր.	32—33
» » էն հիւքսէք	32—34
» » էն աշաղը	32—22½
Րումէլի շըմէն. ազչմ. գրնա.	124—
» » էն հիւքսէք	124—1/8
» » էն աշաղը	122—3/4

ՊԱՆՔԱ ԱԳՍԻՈՆԼԱՐԸ

Րէժի ագսիոնը Օս. լիր.	—
Սիկուրէթ Ա.	0—20
» Բ.	—90
Թրամվայ	6—05
Ժուխանս	1—65
Օպլիկասիօն Թրամվայ	194—
Ասիւրանս	4—22½
Գօրբօրասիօն	0—05
Գոմմէրսիալ	0—11
Գրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն	266—
Լօրիօմ	96—
Պանք Նասիօնալ տը Կրէգ	418—50
Թրանսվաալ	148—
Րընթըրմ Թահվիլյաթը	497—
Անատօլը շըմ. ագսիոնը	12—40

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղշ. ատն	ղշ. փր.
Պէյլաղ մէճիտիյէ ֆարգը	108—03
Մէթալիք	104 20
Ինկիլիզ ալթունը	110—01
Ֆրանսըզ ալթունը	87—21
Բօլ	90—
Գրէմից ալթունը	51—06
Գարպօն գայմէսի	8 61

ԵՎՐՈՊԱ ՊՈՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 11 մարտ

Ինկ. էսհամը Ինկ. լիրասը	91—50
Օսմ. » գարանթը	29 63
» » Բ	60—25
» » Գ	31—87
Օսմանլը Պանգասը	14 12
Մըսըր Տուր. մուքթաճէտ	107—25
Պուլկար իսթիգրազը	92—
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25—37½
Թրանսվալ	5—56
Շարթրէթ	3—25

Բարիզ 11 մարտ

Ֆրնս էսհ. 3% Ֆր.	100—02
Նէնի Օսմ. էսհամը գարանթը	30—
Րումէլի շըմէնտըֆէրի	125—50
Իթալիա էսհամը	102—45
Բուլօրիթէ Թիւրք	—
Օսմանիյէ	—
Տաւան Օթոման	480—
Սրանտօլ	91—95
Թրանսվալ	145—
Էժիբսիէն Իւնիֆիէ	109—60
Չարթէրէթ	86—50

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ

ԿԻՒՍԹԱՎ ԷՄԱՐ 11

ՎԱՑՐԵՆԻՆԵՐՈՒ ՆԱՀԱՊԵՏԸ

ՎԷՊ

ԺԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ

Է.

Այր եւ կին

Լէնտա կը հետեւէր անոր շարժումներուն, անանկ հասկցնել տալով որ իբրեւ թէ կարեւորութիւն չէր տար։

—Տօն Թատէօ, ըսաւ ան, մեր բաժանումին տասը տարիներէն ի վեր, բաւական բաներ անցած դարձած են։

—Այո։

—Ես իմ վրաս չպիտի խօսիմ ձեզի, որովհետեւ գիտէք արդէն։

—Շատ քիչ, տիկին։

Կինը նայուածք մը նետելով անոր յարեց.

—Անցնի՛նք, ձեր վրայ պիտի խօսիմ։

—Իմ վրաս։

—Այո, ձե՛ր վրայ։

—Տիկի՛ն։

—Մի՛ ընդմիջէք, Թատէօ։ Վայրկեան մը առաջ ըսածնուդ պէս, յափշտակած ինծի պէս կիներու վաղանցիկ սէրերէն, մանկամարդ աղջկան մը միամիտ սրտին մէջ կը փնտռէք ձեր միւս տարփուհիներուն քով չեղած յուզումները։ Մէկ բառով, դուք սիրահարն էք սիրուն աղջկան մը որ ամէն կերպով ձեր ընտրեալ ամուսինը ըլլալու արժանի կը դառնէք, եթէ ես գոյութիւն չունենայի։

Տօն Թատէօ խորունկ նայուածք մը կ'ուղղէր կնոջ վրայ, անոր խօսած ատեն։

Կինը երբ լռեց, հառաչ մը արձակեց իր կուրծքէն։

—Ի՞նչպէս գիտէք, բացագանչեց Տօն Թատէօ։

—Անիկա Ռօզարիօ տէլ Վալէ կը կոչուի, ըսաւ կինը, գոհունակ իր ամուսինին վրայ առաջ բերած կարծած ազդեցութենէն, արդէն Սանթիակօի մէջ մեծ լուրն է այս, ամէն մարդ անոր վրայ կը խօսի, ինչպէս չգիտնայի, ե՛ս մանաւանդ։

Լէնտա ձայնը կտրեց ու ձեռքը անոր վրայ դնելով,

—Հոգս չէ այնքան, ըսաւ ան, տուէք ինծի աղջիկս, Տօն Թատէօ, և այս սէրը ինծի նուիրական պիտի ըլլայ, եթէ ոչ...

—Կը սխալիք կ'ըսեմ ձեզ, տիկին։

—Զգուշացէք, Տօն Թատէօ, ըսաւ կինը ակնարկ մը նետելով պատէն կախուած ժամացոյցին վրայ, այս վայրկեանին այն կինը որուն վրայ կը խօսինք, իմ գործակալներուս ձեռքը պիտի ըլլայ։

—Ի՞նչ կը նշանակէ այս, պոռաց մարդը յուզումով։

—Այո, յարեց կինը, ես զայն ձերբակալել տուի։ Քանի մը վայրկեանէն անիկա հոս պիտի ըլլայ։ Զգուշացէք, կը կրկնեմ նորէն, Տօն Թատէօ։ Եթէ ինծի չըսէք թէ ո՞ւր է աղջիկս և եթէ մերժէք սակաւին վերադարձնել ինծի աղջիկս...

—Է՛հ ուրեմն, ի՞նչ պիտի ընէք։

—Պիտի սպաննեմ այս կինը։

Տօն Թատէօ վայրկեան մը զննեց կինը վերէն վար, յետոյ ջղուտ քահքահ մը արձակեց։

—Դուք պիտի սպաննէ՛ք զայն, ոհ ուրեմն, մեռցուցէք այս անմեղ արարածը, կանչեցէք ձեր մարդասպանները, բերանս չպիտի բանամ։

Լէնտա վիրաւորուած առիւծի մը պէս վեր ցատկեց և դէպ ի դուռ մը յառաջանալով ուժգնութեամբ մը բացաւ զայն ու,

—Կ'օգնէ՞ք ալ, մտէք, ըսաւ կատաղութեամբ։

Երկու մարդիկը, որոնք Տօն Թատէօն բերած էին, երեւցան յանկարծ դաշոյնը ձեռքերնին։

—Ա՛հ, ըսաւ վիրաւորը արհամարհական ժպիտով մը, կը ճանչնամ ձեզ վերջապէս։

Լէնտային մէկ նշանին վրայ մարդասպանները դէպ ի մարդը առաջացան։

8.

«Մութ Սիրտեր» (*)

Ինչպէս տեսանք, Մայորի հրապարակին վրայէն, 10 մահապարտներուն սպաննութենէն ետք ժողովուրդը ցրուած էր անմիջապէս։

Հրապարակը որ առայժ կ'երեւար, անանկ չէր իրականապէս։ Շատ մը մարդիկ, հաստ վերարկուներով ծածկուած, մինչեւ աչքերը իջած գլխարկներով, համախմբուած էին կառանցիկ դրան մը մէջ։ Ցած ձայնով կը խօսէին անոնք իրարու հետ, մտատանջ ակնարկներ նետելով իրենց շուրջը։

Այս մարդիկը աւազակներու համախոհներ էին։

Հակառակ քաղաքին մէջ տիրող սարսափին, անոնք կրցան հրաման առնել Աւետարանի ճշմարիտ պաշտօնեայ Սանթիակոյի եպիսկոպոսէն, որպէս զի կրօնական վերջին պաշտամունքները կատարուին տասը մահապարտներուն համար։

Մահավճռին գործադրութեան անհուելի տառմէն և ոչ մէկ բան վրիպած էր անոնց աչքէն։ Անոնք տեսած էին որ Տօն Թատէօն զինքը ծածկող դիակներուն կոյտէն գլուխը վեր բարձրացուցած էր ուրուականի մը պէս. անոնք լսած էին անոր արտասանած խօսքերը. և կը պատրաստուէին անոր երթալ, երբ երկու անծանօթները բակոյն երեւնալով, անոր մարմինը փարած ու տարած էին։

Կիսամեռ մարդու մը այս առեւանգումը չափազանց զարմացուցած էր զիրենք։

Անոնցմէ երկուքը, քանի մը բառ փոխանակելէ ետք, անծանօթ մարդիկներուն ետեւէն գացած էին, հաւանականաբար գիտնալու թէ ինչո՞ւ համար կը վերցնէին վիրաւորեալը, մինչ միւսները, թիւով տասներկու, դէպ ի հրապարակին կեդրոնը կ'առաջանային։

Անոնք կը ծռէին դէպ ի իրենց ոտքերուն տակ գտնուած դիակները, յուսալով որ թերեւս ուրիշ զոհ մը ազատած էր այս դժբախտ կոտորածէն։

Դժբաղդաբար Տօն Թատէօն էր որ միննակ ազատուած էր անըմբռնելի հրաշքով մը։

Միւս ինը զոհերն ալ մեռած էին։

Համախոհները երկար և մանրակրկիտ քննութենէ մը ետք մեկնեցան վերստին արտմութեան հառաչ մը արձակելով։

Այն ատեն, մարդ մը բաժնուեցաւ խումբէն և գնաց զարկել մայր եկեղեցիին պզտիկ դուռներէն մէկին։

—Ո՞վ է ան, ըսին անմիջապէս ներսէն։

—Այն, որուն համար գիշերը արհաւիրք չունի, պատասխանեց դուրսը զարնող մարդը։

—Ի՞նչ կ'ուզես, ձայնը յարեց ներսէն։

—Գրուած չէ՞ թէ, «զարկ և պիտի բացուի» ըսաւ նորէն անծանօթը։

Դուռը բացուեցաւ և կրօնական մը երեւցաւ, իր քօղին տակ ծածկուած։

—Է՛հ, ի՞նչ կը պահանջեն «մութ սրտեր»ը։

—Աղօթք մը մեռած եղբայրներու համար։

—Վերադարձի՛ր անոնց քով, որո՛նք քեզ զրկեցին, պէտք եղածը պիտի ըլլայ։

—Շնորհակալութիւն, յարեց անծանօթը և կրօնականին առջեւ խոնարհելէ ետք, իր ընկերներուն քով գնաց։

(Շարունակելի)

(*) Այս անունով կը յորջորջէին ինքզինքնին այն աւազակները որոնք այդ թուականներուն Չիլիի ժողովուրդին անդորրութիւնը կը խանգարէին։

)(97)(

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ

ՄԱՐՔ ՄԱՐԻՕ

ՍԻՐՈՅ ՄՈԼՈՐԱՆՔԸ

ԺԳ.

Պզտիկ Լանտրին

Պ. Լարօշ այն քամենելի ամուսնութենէն ետքը որ առանց իր հաւանութեան կատարուած էր, չէր ուզած երբեք իր աղջկան վրայ խօսուիլը լսել, և խոյս տալու համար բոլոր այն հանդիպումներէն, զոր ան կը պատրաստէր ամէն վայրկեան իրեն հանդէպ, գրեթէ տանէն երբեք դուրս ելլալու սովորութենէն փակուած էր, մերժելով նոյն իսկ իր արձարանի բարեկամները, և իր գործերը ալ ամբողջովին Պէնարին յանձնելով, որուն վրայ բացարձակ վստահութիւն մը մը ունէր։ Վաճառականութիւնը, որ երկար ատեն զբաղեցուցած էր զինքը, և որուն կը պարտէր իր հսկայ հարստութիւնը, երբեք չէր հետաքրքրեր զինքը այլեւս։ Ալ ոչ Հալ-Օ-Վէնի, և ոչ ալ Պէսսիի մէջ կը նշմարէին զինքը։ Մխիթարանք մը չունենալով քանի որ ալ աղջիկ մը չ'ունէր, կը մտածէր քաշուիլ ամէն բանէ, և եթէ քիչ մը կը վարանէր անոր ձեռնարկելու, պատճառը ան էր որ իր կեանքին վրայ կը մտածէր, որ ժառանգ ծերութեանը ատեն բոլորովին անմխիթար հանգամանք մը պիտի տանէր։

Լավիտա, Պլեօտէ ու Ընկ. դրամատան եղած գողութեան լուրը Պ. Լարօշին ականջը հասնիլ չպիտի ուշանար։

Հաստատ կամքով մը խեղճ Լանտրիին պաշտպանութեանը ձեռնարկած էր, և պիտի փափաքէր նաեւ ճշմարիտ յանցաւորը գտնալու գործին ալ նպաստել։

Երբ իմացաւ որ պզտիկ Լանտրին ճանչցած և մտանանչած էր այն մարդը որ իր հօրը քովը եկած էր, և որ միայն գողը եղած կրնար ըլլալ, երբ իմացաւ թէ այդ գողը ալ Տիկին դը Ֆավրեօզին որդին էր որ իրմէ հինգ հազար ֆրանք կողոպտած էր, պօռաց,

—Թշուա՛ռական. որսի շունը ցեղէն կը ժառանգէ իր լաւ հոտկութիւնը…։

Եւ Ժանին վրայ մտածեց ան ըսելու համար.

—Ա՛հ, ես չափազա՛նց շատ իրաւունք ունէի այս ամուսնութիւնը արգիլել ուզելով… Դժբա՛խտ, ինծի մտիկ չ'ընելուն համար գողի մը կի՛նը եղաւ ահա… Իր պատի՛ժն էր որ գրաւ…

Իր մեծին դէմ ընդվզող յանցաւոր աղջկան մը անհելի պատիժն իբրեւ արդարութեան գործ մը ապացուցանելու մտածումը, ինչպէս նաեւ Տիկ. դը Ֆավրեօզի աղուն հանդէպ իմ ունեցած անջնջելի հակակրութիւնը, ծնողական սէրին աննենգ ու անսխալ ապացոյց մը ըլլալը կրկին յայտնելու մտածումը վայրկեան մը միայն տեւեց, և հօր սիրոյը անմիջապէս միւս կողմէ աչքի առջեւ բերաւ, երբ միեւնոյն ատեն այս պարկեշտ մարդուն խղճմտանքին մէջ սուկումի սարսուռ մը երեւան կուգար. այն անպատուութեան հեռապատկերը՝ որ իր զաւկին վրայ հասնելու հաւանականութիւնը ունէր։

Եւ յետոյ Ժան մայր էր, գիտէր այդ բանը… Գողի մը սերունդին մա՛յրը…

Պ. Լարօշ չէր կրնար անզգայ մնալ, և իր աղջկան դժբաղդութեան հանդէպ չարժեցաւ իր հոգին, և սրտին մէջ գութը ծնաւ՝ ներողութեան առաջնորդելու համար զայն։

Լուծում մը գտաւ իր միտքին մէջ։ Հակառակ իր կամքին Ժանին հետ անուանացող վատին արտաքները աւրեց մը կրնային ըլլալ անոնց ամուսնալուծութեան։

Վայրկեան մը իրեր քննեց իրենց ներկայ վիճակին մէջ՝ հաշուելով թէ ինչ պէտք էր ընել. և անմիջապէս Պ. Վէրալէն միտքը բերաւ, որ զինքը Ժանին քով պիտի կրնար առաջնորդել կամ զայն իրեն բերել, ու զսպելով իր մէջ տիրած յուզումը դուրս ելլալ պատրաստուիլ սկսաւ։

Այդ պահուն մուտքի դուռին զանգակը հնչուեցաւ, ու Պ. Լարօշ դուրսը սենեկապանին դէմը ելաւ։

Ներկայացող այցելուին տեսքէն արիւնի կոհակ մը ցատկեց յանկարծ Ժանին հօրը ուղեղին մէջ։ Անմիջապէս ճանչցած էր Էսմօ՛նտ դը Ֆավրէօզը։

—Դուք…, պօռաց այնպիսի ձայնով մը՝ զոր բարկութիւնը կը մարէր։ Թշուառական… Դո՛ւք կը համարձակիք իմ տունս մտնել… Վատ…

Երիտասարդը այս վարմունքին առջեւ չուարած մնաց։

—Դո՛ւրս ելէք… կորսուեցէ՛ք շուտ…, պօռաց Պ. Լարօշ՝ գաւազանը բարձրացուցած անոր վրայ քալելով, կորսուեցէ՛ք՝ որովհետեւ չպիտի կրնամ ինքզինքս զսպել…

Ծառան մէջ նետուեցաւ. ջանալով հանդարտեցնել իր տէրը, և մեղմիւ Պ. դը Ֆավրեօզի որդին դուրս մղեց ըսելով.

—Այո՛… մեկնեցէք… մեկնեցէք…

Ու դուռը գոցեց.

—Օ՜հ, աս ինչ մեծ լրբութիւն է, պօռաց Պ. Լարօշ։ Իմ տունս… Ասանկ բաներ ընելէն ետքը կը համարձակի իմ տունս ներկայանալ… Անպարկեշտ ան գողը իմ տունս կուգար փախուստի, ապաստանելու տեղ մը փնտռելու… կ'ապաւինէր՝ զինքը…

Եւ կատաղութենէն ու յուզումէն սպառած ընկողմնարանի մը վրայ ինկաւ։

* * *

Էսմոնտ դը Ֆավրէօզ, — որովհետեւ ճշմարտապէս ա՛ն էր որ կը ներկայանար և որ Պ. Լարօշ նմանութենէն խաբուած, Լիւսիէնը կարծած էր, — յեղակարծօրէն տժգունած էր ու այն ատեն ճան չուարած, որ չէր կրցած բառ մը արտասանել։

Եղածէն բան մը չէր հասկցած, ու դուրսը սանդուղին կռթնելով կեցած էր, ուրկէ Ժանին հօրը վերջին խօսքերը լսեց։

Առջի գիշերը հասած էր Բարիզ, և միտքը դրածին պէս ուզած էր ամէն բանէ առաջ Պ. Լարօշին ներկայանալ և պատուաւորապէս վճարել հօրը փոխ առած և հօրը պարտքով գանձած դրամները։

Էսմօնտ շատ առաջ գացած էր, և իր շնորհով իրեն ծառայած տունը վեց ամսուան մէջ հրապարակի ամէնէն կարեւոր հաստատութիւններէն մէկը եղած էր։ Շահերը քիչ ժամանակի մէջ եռապատկուած էին, և Էսմօնտ ալ Ֆավրէօզ հօրը վերջին իղձը կատարելու նպատակաւ առիթը գտած էր։

Երկար ատենէ ի վեր եղբօրը վրայ լուր մը առած չէր, և չէր գիտեր թէ ինչ բանի վերագրէր այս լռութիւնը. արդեօք նամակները կը կորսուէին. կամ հիւանդ էր։ Մէկուն միջոցով ատեն մը իմացած էր թէ Լիւսիէն ալ զինուորական ծառայութենէն ելած էր բայց չէին գիտեր թէ ինչ եղած էր անկէ ետքը։ Այդ պարագային էր որ Էսմօնտ որոշած է Բարիզ գալ փնտռելու համար իր եղբայրը, մաքրելու համար հօրը ձգած հաշիւները, և մանաւանդ տեսնալու համար զայն։

Թարգմ. ՇԱՀԻՆ

(Շարունակելի)

Տէր և Տնօրէն
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Յ. [illegible]ԵԱՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ 1853 ՍԵՊՏ. 26ԻՆ, ԵՒ ՈՒՂՂԱԿԻ ԿԱՌ[Ա]ՎԱՐԱԿԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՔԵՒ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1901 1,150,030,616 ՖՐԱՆՔ — ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ Գերմանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ՄԻՆՉԵՒ 1901 387,440,000 ՖՐԱՆՔ

ՎԻՔԹՈՐԻԱ ՏԸ ՊԷՐԼԷՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, ցկեանս թոշակ, և այլն։

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Ժողովրդական ապահովագրութիւն կեանքի վրայ, առանց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ տղոց ու որբերու համար օժիտ մը, չնչին փոքր վճարումներով. — (միեւնոյն պայմանները կանոնաւոր ապահովագրութեան համար)։

ԱՐԿԱԾԻ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն ՇՈԳԵՆԱՒԻ, ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ, ԹԻՒՆԷԼԻ, ԹՐԱՄՎԱՅԻ եւն. արկածներու դէմ, աշխարհիս ամէն կողմը և՝ ամբողջ կեանքի տեւողութեան ժամանակ, օրինակի համար չնչին փոքր վճարումով մը, այսինքն ՄԷԿ ՖՐԱՆՔՈՎ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (որ կ'ընէ 52 ֆրանք) այսպէսով ամբողջ կեանքին մէջ ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆր. մահուան պարագային, 15,000 ֆր. արկածէն յառաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Ընկերութեանս դրամատունն է՝ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ. ի Պոլիս. = ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ, ԳԵՐՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ՝ ՄԻՀՐԱՆ ՍԻՆԷՄ-ԳԱԼՖԱԵԱՆ

Ղալաթիա Օսմ. Պանքային դէմը, Ինայէթ խան, թիւ 7, 8, 9 եւ Պոլիս Քէօսէլեան խան թիւ 21 - 22

ՏՕՔԹ. ՄԱԼԽԱՍԵԱՆ

ԲԱՐԻԶԷՆ ՎԿԱՅՈՒԱԾ

Վիրաբոյժ, մանկաբարձ, մասնագէտ կանանց հիւանդութեանց.

Կը դարմանէ ներքին և արտաքին հիւանդութիւնները, կը կատարէ վիրաբուժական գործողութիւնները վերջին կատարելագործեալ դրութիւններով։

Բարիզի, Նանսիի հիւանդանոցներու մէջ երկար տարիներ օգնական բժշկի (էքսթէրն) պաշտօնը վարած ըլլալով, գործնական և փորձառական երկար ուսումնասիրութիւններ ընելէ վերջ՝ այս անգամ Կ. Պոլիս եկած և հաստատուած է Բերա, Թարլա-Պաշի 136 թիւը։

Ծան. Հիւանդներ կ'ընդունի ամէն օր կէս օրէն վերջը իր բնակարանը, ժամը 1—3 (Ը. Ե.), Երեքշաբթի օրերը միեւնոյն ժամուն կը դարմանէ ձրիաբար կարօտ հիւանդները։

ՏՔԴ. Յ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԲԺԻՇԿ ՄՈՐԹԻ, ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ԱԽՏԻ, ԱՅՐԵՐՈՒ ԵՒ ԿԻՆԵՐՈՒ ԾՆՆԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԵՒՆ. ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Յիշեալ բժիշկը, որ 15 տարի շարունակ պաշտօնավարած է Գաութէմալայի նախանգին հիւանդանոցներուն մէջ ուր վերոյիշեալ հիւանդութիւնները այնչափ տարածուած են, և որ 5 տարիի չափ ալ Եւրոպայի այդ հիւանդութեանց յատուկ նշանաւոր հիւանդանոցներուն մէջ ուսումնասիրութիւններ կատարած, և գործնական փորձեր ըրած է և այս կերպով նոյն հիւանդութիւններու բուժման ամենավերջին մեթոտներուն մէջ ձեռնհասութիւն ձեռք բերած, այժմ հաստատուած է Բերա Պէօյիւք Բարմագ գարու թիւ 10 տունը, և կէս օրէն մինչեւ ժամը 11 կը գտնուի Պոլիս, Պաղչէ գափու պահականոցին դիմացը, Բիւլիւքեան դեղարանը, ուր կը դարմանէ վերոյիշեալ հիւանդութիւնները, որչափ ալ հինցած ըլլան ատոնք։ Ուրբաթ օրերը ձրիաբար կը դարմանէ աղքատները։ 100—40

ՀԱՅ ՄՆՏՈՒԿՃԻ ՀԱՐՍՆԻՔԻ

ՄԱՔՍՈՒՏ ԳԸԼԸՃՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Էսկի-Զապթիյէ

ԱՊԱՌԻԿ
ՄԻ՛ ՈՒԶԷՔ
ՋՊԻՏԻ
ՏԱՄ
ԱՊԱՌԻԿ
ՋՊԻՏԻ ՏԱՄ

Ճամբորդներու համար 5% զեղչ
Ամուրիներու » 10% »
Աղջիկներու » 50% »
ՋՈՐՍ ԱՆԳԱՄ ԿԱՐԳՈՒՈՂՆԵՐՈՒ ՁՐԻ

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

ԿԵՆԱՑ, ՀՐԴԵՀԻ, ԾՈՎՈՒ

ԿԱՅՍ. ԹԱԳ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՎԻԷՆՆԱ 1860ԻՆ

Գրասենեակ Հաճօբուլօ խան, թիւ 52, 53, 54, 55, 56

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ՝ Գ. ՖԵՐԱՏԵԱՆ

Ֆէնիքս Օթրիշիէն Ընկերութեան կենաց ապահովագրութեան օրինակ մը. —

35 տարեկան մէկը որ կ'ուզէ ապահովագրուիլ Ֆէնիքս Օթրիշիէն ընկերութեան 20000 ֆր.ի և քսանըհինգ տարուան համար, տարեկան 925.80 ֆրք. պիտի վճարէ. ու պայմանաժամուն պիտի ստանայ 31266 ֆրք. հնչուն դրամ ամբողջովին։ Իսկ եթէ մեռնի զոր օրինակ, 10 տարիէն իւր ժառանգորդները անմիջապէս պիտի ստանան 21314.62 ֆր.։

Այս ամէն գումարներ ԱՆՈՒԱՆԱԿԱՆ չեն, այլ ԻՐԱԿԱՆ, և Ֆէնիքս Օթրիշիէն ընկերութիւնն այս գումարներուն վճարումն կ'երաշխաւորէ իւր բոլորով։

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՀԷՐՃԱՅԻ

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ՅԱՃԱԽՈՐԴԱՑ ԴԻՒՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ
ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ
ԳՈՀԱՐԵՂԷՆՆԵՐ
ՈՒՆԵՆԱԼ
ԴԻՄԵՑԷՔ
Պոլիս Ոսկերչաց Շուկայ
Մեծ-Փողոց, թիւ 13

ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի եւրոպական ճաշակով պատրաստուած գոհարեղէններ, ամէնքն ալ առաջնակարգ ըլլալու պայմանով։
ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատան գիները անմրցելի են։
ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի արծաթեղէն ապրանքներ։
ՀԷՐՃԱՅԻ վաճառատունը ունի ժամացոյցներ և արծաթեայ գաւաթներ։

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Հարիւրին 20 կանխիկ, մնացեալին համար չաբաթական հարիւրին 5 վճարում
ԿԱՆԽԻԿ ԳՆՈՂԻՆ ՀԱՄԱՐ ՀԱՐԻՒՐԻՆ 5 ԶԵՂՉ
Գործածուած գոհարեղէնները եթէ մնացուած չեն % 10 զեղչով ետ կ'առնուին։

ՏՈՔԹՕՐ
Մ. ՃԷՎԱՀԻՐՃԻ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ԿԱՆԱՆՑ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ
ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ
ԲԺԻՇԿ
ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ
ՎԻՐԱԲՈՅԺ
ԼԱՆԳԱ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ
ՆՇԱՆ Ե. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆԻ

ՏԱՐԵՑՈՅՑԸ

43 Պատկերներով զարդարուած կը պատրաստուի

ԲԱՄԻՄի սրամիտ յօդուածները մեր ընտանեկան բարքերու վրայ,
Ա. ՓԱՆՈՍԵԱՆի ամէնէն սիրուն ոտանաւորներէն մէկ քանին,
Մ. ԳԱԼԷՆՏԵՐԵԱՆի Ականցիի նոր թփթփերը. Սորրիտեա բանայից պատմութիւնը՝ Ականցիներու բերնէ եղած, եւ թէ այդ տոհմակիցները ինչպէս կը մեկնեն հեռագիրը, Ֆօնօկրաֆը, ելեկտրականութիւնը, եւլն։
Եւրոպական բոլոր վեհապետներու եւ վեհապետուհիներու պատկերներն ու անոնց իրարու հետ ունեցած ընտանեկան կապերը։
Նաեւ զուարճալիքներ, առածներ, վէպեր, օգտակար գիտելիքներ, եւլն։
Գին 5 դահեկան || Թղթատարով 6 դհկ.
ՆՇԱՆ Ե. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ, ԳԱԳ-ԱԼԻ ՃԱՅԷՍԻ 33

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՑԹԱՑԹԻՋ ԿԱՑՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ
THE SINGER MANIFACTURING Co.

ՍԻՆԿԷՐի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց առկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարներն լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր՝ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն ՍԻՆԿԷՐ Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ։

ԲԵՐԱ՝ 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 և 343 կրկին։ 2. Մեծ փողոց, Կալաթա Սէրայի դիմաց։
ԳԱԼԱԹԱ՝ 1. Սինկէր խան, Թիւնէլին ետեւ։ 2. Թրամվէյի կայարանին դիմաց։
ՊՈԼԻՍ՝ 1. Սուլթան Համամ թիւ 2։ 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։
ՍԿԻՒՏԱՐ՝ Չարշը պօյը թիւ 120։

ԴԱՍԵՐԸ ԵՒ ՆՈՐՈԳՈՒԹԻՒՆՔ ՁՐԻ

Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի, Բերա, Մեծ փողոց թիւ 343 և 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ Օղլուի տունը։
Կեղծերէն զգուշանալու համար վերի նշանին ուշադրութիւն ընելու է։

ՈՒԷՍԹԸՐՆ

ՊԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԸՆ ԳԱՐԱՐԸ ՄԱԽՍՈՒՍԸՅԼԱՔԹՕՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՐԱՏԱ
1851ՏԷ ԹԷԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄՊԱՆԵԱՍԸ

Թագմին օլունան զիյանլարըն մէճմուի ինկ. լիրա 6,000,000
Մէվճուտ աքչէ վէ հասըլաթը սէնէվիյէ » » 1,250,000
Քեամփլէն թէէտիյէ օլունմուշ աէրմայէ » » 410,000

Թուրքիա ճիւպէսինին միւտիրի ումումիսի. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Իսթանպօլ, Պահճէ Գաբուս Անանիատի խան, Ն° 20, 21, 22։

Թաշրալարտա իշկիւզար վէ միւթէպէր աճէնթէլէր արանըլմագտա տըր
ԻԽԹԱՐ. — Շէհրիմիզին էն մաարուֆ Ֆրանսըզ վէ Ալման գումբանիալարըն սէրմայէսի հասըլաթընտա նիսպէթէն 100% օլտուղը հալտէ Ուէսթըրընըն 125% տըր։ Իշթէ պու հագիգաթ Ուէսթըրըն րագիպլէրինէ թէֆէվվուգ իթտիրմէյէ էն պէօյիւք թէէմինաթ տըր։

ՊԱՅԳԱՆ

ՍՕՖԵԱՍՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՇԻՐՔԷԹԻ

ՍԵՐՄԱՅԷ, ԻՀԹԻՅԱԹ, ԹԷՄԻՆԱԹ ՖՐ. 7500000

1899տա մէրի իւլ իճրա էօմիւր սիկուրթասը պէտէլի ֆրք. 19,534,276
» » եանկըն » » » 460,267,203
» » » » բրիմի » 1,433,965

Էօմիւր էուլէրինէ վէ չօճուգլար իչիւն միւթէտտիլ չէշիթ իլէ սիկուրթա աքտ իտէր
Եանկըն էօշէ հէր նէվի պինա վէ էշեա իւզէրինէ սիկուրթա աքտ իտէր։
Նագլիյաթ էօշէսի էօշէ մալ, էվրագը նագտիյէ վէ վաբօր սիկուրթասը գապուլ իտէր։

Հիսսէտարանա՝ 1896տա $18\frac{1}{2}$%, 1897տէ 18%, 1898տէ 18%, 1899տա 16% թեմէթթիւ թէվզի իթմիշ տիր։

Շիրքէթին Պանքէրլէրի (Տէրտասատէթտէ Գրէտի Լիօնէ,)Լօնտրատա Անկլօ Աւսթրիան Պանգ, (Սօֆեատա Պանգ Նասիօնալ Պիւլկար։

Թաշրալար իչիւն միւտաւիր վէ միւթէպէր աճէնթէլէր արանըլըյօր
Թիւրքիա իչիւն ումումի աճէնթի
ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ
Գալաթա, Մէր Թէպանի սօգագ Ճէպուհանէ

ԱՆՈՆՔ ՈՐ Կ'ՈՒԶԵՆ

1. Վ. Յ. Յակոբեան ԱՆԳՂ-ՀԱՅ ԲԱՌԱԳԻՐՔԸ, գին 60 ղհ. անզեղչ և փոստի համար 5 ղհ.։

2. Դպրոցի Գիրքը, Նախ. տարի պատ. 3 ղհ., Ա. տարի պատ. 4 ղհ.

Պարտին դիմել միայն հրատարակչին և հեղինակին կեդր. Գրատունը, Զ. էֆ. Թօրոսեանի, Պոլիս, Զագմաճըլար թիւ 64։

Ուրիշներու դիմողներ կը ստանան՝ բոլոր էջերով կամ պակաս էջերով և կամ ի վնաս իրենց՝ շահախնդիրներու ձեռք խաղալիք ըլլալով, ինչ որ քանիցս ստուգուած է։

Իսկ առաջիկայ տարիէ 15էն վերջ, Անգղ-Հայ Բառգիրքը պիտի ծախուի 85 ԴԱՀԵԿԱՆ անզեղչ։

ԴՊՐՈՑԻ ԳԻՐՔԸ

Տարր. Բ. տարի, շահեկան, բազմազան նիւթերով և ընդարձակ ծրագրով մը պատրաստուած Զ. էֆ. Թօրոսեանէ՝

Մամուլի յանձնուած է

Գրատունը ճշդիւ կը կատարէ գրոց վերաբերեալ ո՛ և է յանձնարարութիւն։ Ամէն վճարում փոխ կանխիկ է։ 20—9

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ԳԱՑՍԸՐԵԱՆ

Միւմաիլէյհ՝ օն պիր սէնէ մուգատտէմ, Մէքթէպի Հուգուգը Շահանէտէն պաշահատէթնամէ, խուրուճ իթմիշ, վէ ղայրէթ ու իսթիգամէթիյլէ հէր քէսին հիւսնիւ թէվէճճիւհ վէ էմնիյէթինի գազանմըշ, երպապը նամուս վէ լիյագաթտան վէ պիրինճի սընըֆ ավա վէքիլլէրինտէն մա՛րուֆ պիր զաթ տըր։

Բէնտիւլէրի՝ հէր նէվ Շէրի, Հուգուգ, Ճէզա վէ Թիճարէթ տավալարընը տէրէօհտէ իտէր։

Պիր մէպլաղը մալիւմ մուգապիլինտէ ալթը աըլգ վէ սէնէլիք պօնէ գապուլ իտէր։

Տավալարը հագգընտա մէճճանէն մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլէրէ պէյանը րէյ վէ իրթայը մալիւմաթտան գաչընմազ։ Էքսէր տավալարտան բէչին իհբարէթ ալմալըը կիւդիւ, բէգ չօգլարընըտա գուլայէն թէսվիյէտէ գուսուր էյլէմէզ։ Մուրաճիալարը սաաթ 3—6ըա վէ պազարլարը սաաթ 10—12լէ գատար եազըխանէտէ գապուլ իտէր։

Իտարէխանէսի՝ Պապը Ալի ճատտէսինտէ Մուսալ խանընտա 22, 23 վէ 24 նումէրոլը օտալար տըր։

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Թ. ՔԻՐԻԱՔԻՏԻՍ

Սիրքէճի, թրամուէյի ճամբուն վրայ թիւ 18

Կը ծանուցանէ արգոյ հասարակութեան թէ, հնարած մէկ նոր դրութեանս շնորհիւ, անգործածելի դարձած ակռաները առանց քաշելու կը դարմանէ և կը լեցնէ։ Ինչպէս նաեւ կը պատրաստէ նոր ակռաներ յար և նման բնականին։